

**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

BALIKÇILIK TEKNOLOJİSİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

**TRABZON İLİNDE YER ALAN BALIKÇILIK KIYI YAPILARI ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Balıkçılık Teknolojisi Müh. Şükran AVCI SOFTA

**HAZİRAN 2014
TRABZON**

**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

BALIKÇILIK TEKNOLOJİSİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

**TRABZON İLİNDE YER ALAN BALIKÇILIK KIYI YAPILARI ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA**

Balıkçılık Teknolojisi Mühendisi Şükran AVCI SOFTA

**Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde
"BALIKÇILIK TEKNOLOJİSİ YÜKSEK MÜHENDİSİ"
Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.**

**Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 22.05.2014
Tezin Savunma Tarihi :12.06.2014**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Muhammet BORAN

Trabzon 2014

**Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği Anabilim Dalında
Şükran AVCI SOFTA tarafından hazırlanan**

**TRABZON İLİNDE YER ALAN BALIKÇILIK KIYI YAPILARI ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA**

**başlıklı bu çalışma, Enstitü Yönetim Kurulunun 27 / 05 / 2014 gün ve 1555/05 sayılı
kararıyla oluşturulan jüri tarafından yapılan sınavda**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
olarak kabul edilmiştir.**

Jüri Üyeleri

Başkan : Prof. Dr. Muhammet BORAN .....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Coşkun ERÜZ .....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Osman ÜÇÜNCÜ .....

Prof. Dr. Sadettin KORKMAZ

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Bu çalışma, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak hazırlanmıştır. Çalışmanın arazi alanı Trabzon ili içerisinde yer alan Of Eskipazar –Beşikdüzü Adacık arasında gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın yürütülebilmesi için tez danışmanlığımı üstlenerek, gerek konu seçimi ve çalışma materyallerinin temininde, gerekse çalışmaların yönlendirilmesi ve değerlendirilmesinde ilgi ve yardımını esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Muhammet BORAN'a, çalışmalarım esnasında desteklerini esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Osman ÜÇÜNCÜ'ye, Doğu Karadeniz Su Ürünleri Kooperatifi Başkanı Ahmet MUTLU ve diğer tüm kooperatiflerde bana yardımcı olan kooperatif üyelerine, arkadaşlarıma ve ayrıca tüm hayatım boyunca maddi ve manevi her konuda bana destek olan annem Fatma AVCI, babam Mustafa AVCI ve eşim Mustafa SOFTA'ya teşekkürü borç bilirim.

Şükran AVCI SOFTA

Trabzon, 2014

TEZ BEYANNAMESİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “TRABZON İLİNDE YER ALAN BALIKÇILIK KIYI YAPILARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA” başlıklı bu çalışmayı baştan sona kadar danışmanım Prof. Dr.Muhammet BORAN’ın sorumluluğunda tamamladığımı, verileri/örnekleri kendim topladığımı, başka kaynaklardanaldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecindebilimsel araştırma ve etik kurallara uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkmasıdurumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim. 22/05/2014

Şükran AVCI SOFTA

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ.....	III
TEZ BEYANNAMESİ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
ÖZET.....	VII
SUMMARY.....	VIII
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	IX
TABLolar DİZİNİ.....	XI
SEMBOLLER DİZİNİ.....	XIII
1. GENEL BİLGİLER.....	1
1.1. Giriş.....	1
1.2. Türkiye Balıkçılığının Geçmişten Günümüze Kamusal Yapılanması... ..	2
1.3. Türkiye’de Balık Avcılığı ve Yetiştiriciliği.....	3
1.4. Balıkçı Barınakları.....	6
1.4.1. Balıkçılık Barınaklarının Yapımında Yer Seçimi.....	6
1.4.2. Barınakların Sınıflandırılması	7
1.4.2.1. Barınma ve Çekek Yeri.....	8
1.4.2.2. Balıkçı Limanları.....	9
1.4.2.3. Büyük Balıkçı Limanları.....	10
1.4.3. Balıkçı Barınaklarının Yapısal Özellikleri.....	11
1.4.4. Balıkçı Barınaklarının Kiralanma Usulleri.....	14
1.4.5. Balıkçı Barınaklarının İşletilmesi.....	14
1.4.6. Balıkçı Barınaklarının Çevresel Etkileri.....	15
1.4.7. Deniz Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik Bazı Uluslararası ve Ulusal Sözleşmeler, Kanun ve Yönetmelikler.....	17
1.5. Önceki Yapılan Çalışmalar	18
2. YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	21
2.1. Araştırmanın Kapsamı.....	21
2.2. Durum Tespit Formunun Hazırlanışı.....	22
2.3. Verilerin Toplanması.....	22
3. BULGULAR.....	23

3.1.	Of Balıkçı Barınağı.....	23
3.2.	Araklı Balıkçı Barınağı.....	25
3.3.	Arsin Balıkçı Barınağı.....	27
3.4.	Yomra Balıkçı Barınağı.....	29
3.5.	Trabzon Balıkçı Barınağı(100.yıl).....	31
3.6.	Faroz Balıkçı Barınağı.....	32
3.7.	Akçaabat Balıkçı Barınağı.....	35
3.8.	Yoroz Balıkçı Barınağı.....	37
3.9.	Çarşıbaşı Balıkçı Barınağı.....	39
3.10.	Vakfikebir Balıkçı Barınağı.....	41
3.11.	Beşikdüzü Balıkçı Barınağı.....	43
3.12.	Of Eskipazar Çekek Yeri.....	45
3.13.	Sürmene Soğuksu Mahallesi Çekek Yeri.....	47
3.14.	Araklı Kalecik Çekek Yeri.....	49
3.15.	Araklı Yalıboyu Köyü Çekek Yeri.....	51
3.16.	Araştırma Enstitüsü Çekek Yeri.....	53
3.17.	Söğütlü Çekek Yeri.....	55
3.18.	Darıca Çekek Yeri.....	57
3.19.	Salacık Çekek Yeri.....	59
3.20.	Akçakale Çekek Yeri.....	61
3.21.	Mersin Çekek Yeri.....	63
3.22.	Çarşıbaşı Keremköy Çekek Yeri.....	65
3.23.	Vakfikebir Yalıköy Çekek Yeri.....	67
3.24.	Beşikdüzü Adacık Çekek Yeri.....	69
3.25.	Sürmene Balıklı Barınma Yeri.....	71
3.26.	Trabzon Ganita Barınma Yeri.....	73
3.27.	Beşikdüzü Barınma Yeri.....	75
4.	TARTIŞMA.....	78
5.	SONUÇLAR.....	84
6.	ÖNERİLER.....	86
7.	KAYNAKLAR.....	88
8.	EKLER.....	90

ÖZGEÇMİŞ

Yüksek Lisans Tezi

ÖZET

TRABZON İLİNDE YER ALAN BALIKÇILIK KIYI YAPILARI ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA

Şükran AVCI SOFTA

Karadeniz Teknik Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği Anabilim Dalı
Danışman: Prof. Dr. Muhammet BORAN
2014, 89 Sayfa, 3 Ek Sayfa

Bu çalışmada, Trabzon İl sınırları içerisinde yer alan 11 adet balıkçı barınağı, 13 adet çekek yeri, 3 adet barınma yeri incelenerek alt ve üst yapısal yeterlilikleri ortaya konulmuştur. Durum tespit formu kullanılarak yüz yüze yapılan görüşmeler ile Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'ndan sağlanan verilerden elde edilen sonuçlara göre incelenen balıkçılık kıyı yapılarının; % 18'inde ÇED raporu, %63'ünde elektrik, %59'unda su hattı, %48'inde fener, % 100'ünde çekek yeri, %55'inde rıhtım, %11'inde ağ tamir alanı, %11'inde kurutma sahası, %11'inde buz üretim birimi, %7'sinde soğuk hava deposu, %11'inde satış yeri, %18'inde kapalı depo, %44'ünde tuvalet, %29'unda otopark, %44'ünde idari bina, %22'sinde dinlenme binası ve %18'inde ilk yardım ünitesi bulunduğu belirlenmiştir.

Trabzon ilinde yer alan balıkçılık kıyı yapılarına yönelik elde edilen bulgular, sorunların genel olarak yasal yetersizliklerden, yapıların yürürlükte yer alan mevzuatlara göre inşa edilmemesinden, genelde bu tür yapıların imar planı içerisinde yer almayışından ve balıkçılık kıyı yapılarının durum ve ihtiyaç analizi yapılmadan inşa edilmesinden kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Balıkçılık, Balıkçı Barınakları, Çekek Yerleri, Barınma Yerleri, Trabzon

Master Thesis

SUMMARY

AN INVESTIGATION ON THE COASTAL FISHING STRUCTURES LOCATED IN
TRABZON CITY

Şükran AVCI SOFTA

Karadeniz Technical University
The Graduate School of Natural and Applied Sciences
Fisheries Technology Engineering Graduate Program
Supervisor: Prof. Muhammet BORAN
2014, 89 Pages, 3 Appendix

In this study, 11 fishing ports, 13 berths, and 3 shelters located in Trabzon city were investigated and their top and bottom structural efficiencies are revealed. It is found out in the study that 18% of the structures have EIA reports, 63% have electric lines, 59% have waterlines, 48% have beacons, 100% have berths, 55% have docks, 11% have fish net repair areas, 11% have fish net drying areas, 11% have ice machines, 7% have cold storages, 11% have fish shops, 18% have storages, 44% have toilets, 29% have parking lots, 44% have administration buildings, 22% have cafeterias, and 18% have first aid units, according to the results from the survey and the data from the Ministry of Transport, Maritime Affairs and Communications.

According to the findings in the area, it is revealed that the problems are generally caused by the following reasons: the inefficiency of laws, the fact that the structures were not built according to the law requirements, the lack of structures which are documented in the development plans, and building the coastal fishing structures without situation and needs analysis reports

KeyWords: Fishing, Fishing Ports, Fishing Berths, Fishing Shelters, Trabzon

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1.	Tipik bir barınma ve çekek yeri yerleşim planı..... 9
Şekil 2.	Tipik bir tali balıkçı limanına ait yerleşim planı..... 10
Şekil 3.	Tipik bir tali balıkçı limanına ait yerleşim planı..... 11
Şekil 4.	Bir barınağın kıyıya etkisi..... 16
Şekil 5.	Trabzon ili içerisinde yer alan balıkçı barınak, barınma ve çekek yerleri..... 21
Şekil 6.	Of balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 24
Şekil 7.	Of balıkçı barınağının görüntüsü..... 25
Şekil 8.	Araklı balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 27
Şekil 9.	Araklı balıkçı barınağının görüntüsü..... 27
Şekil 10.	Arsin balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 29
Şekil 11.	Arsin balıkçı barınağının görüntüsü..... 29
Şekil 12.	Yomra balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 31
Şekil 13.	Yomra balıkçı barınağının görüntüsü..... 31
Şekil 14.	Trabzon balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 33
Şekil 15.	Trabzon balıkçı barınağının görüntüsü..... 33
Şekil 16.	Faroz balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 35
Şekil 17.	Faroz balıkçı barınağının görüntüsü..... 35
Şekil 18.	Akçaabat balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 37
Şekil 19.	Akçaabat balıkçı barınağının görüntüsü..... 37
Şekil 20.	Yoroz balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 39
Şekil 21.	Yoroz balıkçı barınağının görüntüsü..... 39
Şekil 22.	Çarşıbaşı balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 41
Şekil 23.	Çarşıbaşı balıkçı barınağının görüntüsü..... 41
Şekil 24.	Vakfikebir balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 43
Şekil 25.	Vakfikebir balıkçı barınağının görüntüsü..... 43
Şekil 26.	Beşikdüzü balıkçı barınağı genel yerleşim planı..... 45
Şekil 27.	Beşikdüzü balıkçı barınağının görüntüsü..... 45
Şekil 28.	Eskipazar çekek yeri genel yerleşim planı..... 47
Şekil 29.	Eskipazar çekek yerinin görüntüsü..... 47
Şekil 30.	Soğuksu çekek yeri genel yerleşim planı..... 49

Şekil 31.	Soğuksu çekek yerinin görüntüsü.....	49
Şekil 32.	Kalecik çekek yeri genel yerleşim planı.....	51
Şekil 33.	Kalecik çekek yerinin görüntüsü.....	51
Şekil 34.	Yalıboyu çekek yeri genel yerleşim planı.....	53
Şekil 35.	Yalıboyu çekek yerinin görüntüsü.....	53
Şekil 36.	Araştırma Enstitüsü çekek genel yerleşim planı.....	55
Şekil 37.	Araştırma Enstitüsü çekek yerinin görüntüsü.....	55
Şekil 38.	Söğütlü çekek yeri genel yerleşim planı.....	57
Şekil 39.	Söğütlü çekek yerinin görüntüsü.....	57
Şekil 40.	Darıca çekek yeri genel yerleşim planı.....	59
Şekil 41.	Darıca çekek yerinin görüntüsü.....	59
Şekil 42.	Salacık çekek yeri genel yerleşim planı.....	61
Şekil 43.	Salacık çekek yerinin görüntüsü.....	61
Şekil 44.	Akçakale çekek yeri genel yerleşim planı.....	63
Şekil 45.	Akçakale çekek yerinin görüntüsü.....	63
Şekil 46.	Mersin çekek yeri genel yerleşim planı.....	65
Şekil 47.	Mersin çekek yerinin görüntüsü.....	65
Şekil 48.	Çarşıbaşı çekek yeri genel yerleşim planı.....	67
Şekil 49.	Çarşıbaşı çekek yerinin görüntüsü.....	67
Şekil 50.	Yalıköy çekek yeri genel yerleşim planı.....	69
Şekil 51.	Yalıköy çekek yerinin görüntüsü.....	69
Şekil 52.	Adacık çekek yeri genel yerleşim planı.....	71
Şekil 53.	Adacık çekek yerinin görüntüsü.....	71
Şekil 54.	Balıklı barınma yeri genel yerleşim planı.....	73
Şekil 55.	Balıklı barınma yerinin görüntüsü.....	73
Şekil 56.	Ganita barınma yeri genel yerleşim planı.....	75
Şekil 57.	Ganita barınma yerinin görüntüsü.....	75
Şekil 58.	Beşikdüzü barınma yeri genel yerleşim planı.....	77
Şekil 59.	Beşikdüzü barınma yerinin görüntüsü.....	77

TABLolar DİZİNİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1. Türkiye su ürünleri istatistikleri 2001-2012.....	4
Tablo 2. Türkiye’de 2001-2011 yılları arasında toplam su ürünleri üretim ve tüketimi.....	5
Tablo 3. Türkiye’deki balıkçı gemilerinin sayıları ve dağılımı.....	5
Tablo 4. Balıkçılık kıyı yapılarının fiziksel kriterleri ve üstyapı işlevleri.....	13
Tablo 5. Of balıkçı barınağına ait veriler.....	23
Tablo 6. Araklı balıkçı barınağına ait veriler.....	26
Tablo 7. Arsin balıkçı barınağına ait veriler.....	28
Tablo 8. Yomra balıkçı barınağına ait veriler.....	30
Tablo 9. Trabzon balıkçı barınağına ait veriler.....	32
Tablo 10. Faroz balıkçı barınağına ait veriler.....	34
Tablo 11. Akçaabat barınağına ait veriler.....	36
Tablo 12. YoroZ balıkçı barınağına ait veriler.....	38
Tablo 13. Çarşıbaşı balıkçı barınağına ait veriler.....	40
Tablo 14. Vakıkebir balıkçı barınağına ait veriler.....	42
Tablo 15. Beşikdüzü balıkçı barınağına ait veriler.....	44
Tablo16. Eskipazar çekek yerine ait veriler.....	46
Tablo 17. Soğuksu çekek yerine ait veriler.....	48
Tablo 18. Kalecik çekek yerine ait veriler.....	50
Tablo 19. Yalıboyu çekek yerine ait veriler.....	52
Tablo 20. Araştırma enstitüsü çekek yerine ait veriler.....	54
Tablo 21. Söğütlü çekek yerine ait veriler.....	56
Tablo 22. Darıca çekek yerine ait veriler.....	58
Tablo 23. Salacık çekek yerine ait veriler.....	60
Tablo 24. Akçakale çekek yerine ait veriler.....	62
Tablo25. Mersin çekek yerine ait veriler.....	64
Tablo 26. Çarşıbaşı çekek yerine ait veriler.....	66
Tablo 27. Yalıköy çekek yerine ait veriler.....	68
Tablo 28. Adacık çekek yerine ait veriler.....	70
Tablo 29. Balıklı barınma yerine ait veriler.....	72
Tablo 30. Ganita barınma yerine ait veriler.....	74

Tablo 31.	Beşikdüzü barınma yerine ait veriler.....	76
Ek Tablo 1.	Balıkçı barınakları için durum tespit formu.....	90
Ek Tablo 2.	Çekek yerleri için durum tespit formu.....	91
Ek Tablo 3	Barınma yerleri için durum tespit formu.....	92

SEMBOLLER DİZİNİ

BAKA	:	Batı Karedeniz Kalkınma Ajansı
BSGM:		Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü
ÇED:		Çevre Etki Değerlendirme
DPT:		Devlet Planlama Teşkilatı
FAO:		Dünya Gıda Tarım Örgütü
GTHB:		Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
IMO:		Uluslararası Denizcilik Örgütü
KHK:		Kanun Hükmünde Kararname
MARPOL:		Uluslararası Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesini Önleme Sözleşmesi
RG:		Resmi Gazete
TKB:		Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı
TUİK:		Türkiye İstatistik Kurumu
UDHB:		Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
UK:		Birleşik Krallık

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Giriş

Üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımada konumunda olan Türkiye'nin 8 333 km'lik kıyı şeridi ve 177 714 km uzunluğunda nehirleri bulunmaktadır. Ayrıca her geçen yıl artan 342 377 hektarlık baraj gölleri mevcuttur. Deniz ve iç su kaynaklarımızın toplam yüzey alanı 25 milyon hektardır (BAKA, 2012).Önemli bir deniz ve içsu potansiyeline sahip Türkiye'de denizlerden avcılık yoluyla üretilen balık miktarının genel üretim içindeki payı yıllar itibarıyla azalmakla birlikte, halen en yüksek balık üretimi bu yolla sağlanmaktadır. 2002 yılında toplam balık üretimimiz içerisinde denizlerden avcılık yoluyla üretilen balık oranı % 83.3 iken, 2012 yılında bu oran % 61.5'e düşmüştür (TÜİK, 2013). Balıkçılık sektörünün üretim alanları olan denizlere ya da iç sulara açılan kapı, avlanan ürünlerin karaya çıkış ve kontrol noktası, sağlıklı ürün arzının ilk halkası ve sektörün pazarlama merkezlerine açıldığı ağ-geçit olmaları nedeniyle balıkçılık kıyı yapıları bu sektör için son derece önemlidir. Özellikle balıkçı limanları ve balıkçı barınakları deniz ve iç sularda avcılık yapan balıkçılar için çok önemli yapılardır. Ancak balıkçılara hizmet vermek için inşa edilmiş olan balıkçı limanları ve barınaklarında, alınan hizmetlerin niteliği bakımından önemli problemler vardır. Özellikle balıkçı barınakları ve çekek yerlerinin inşa edilmesinde bir master planının olmaması, bu yapıların gelişigüzel kıyı kesimlerine yapılması, hem kıyı yönetimi bakımından sorunlar oluşturmakta ve hem de bu tesislerden yararlanma açısından istenilen verim elde edilememektedir. Ayrıca bu tür tesislerde amaç dışı kullanım son derece yaygın bir durumdur.

Balıkçılık kıyı yapıları, diğer kıyı yapıları ile benzerlik teşkil etmesinin yanında, diğer kıyı yapılarından sektörel olarak ayrılmaktadır. Konteynır limanları veya terminalleri, kuru yük iskeleleri, vb. ulaştırma sektörü kapsamında; yat limanları, kruvaziyer limanları, vb. turizm sektörü kapsamında incelenmektedir. Balıkçılık kıyı yapıları ise tarım sektöründe değerlendirilmektedir.

Bu çalışmada, Trabzon il sınırları içerisinde bulunan balıkçı barınakları, barınma ve çekek yerlerinin, altyapısal ve üstyapısal işlevlerine yönelik tesisleriyle işletim özellikleri belirlenerek, mevcut durumları ortaya konulmuştur.

1.2. Türkiye Balıkçılığının Geçmişten Günümüze Kamusal Yapılanması

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında balıkçılık yönetimi ile ilgili belirli bir kuruluş yoktu ve balıkçılık nizamnamelerle yönetiliyordu. Devlet teşkilatında balıkçılık yönetimi konusunda ilk kamu örgütlenmesi 1934 yılında, 2450 sayılı Kanunla, İktisat Vekâleti bünyesinde “Deniz Mahsulleri ve Avcılığı Müdürlüğü” kurulması ile başlamıştır. Ancak İktisat Vekâleti bünyesinde kurulan bu müdürlük balıkçılık alanında bir gelişme sağlamadığından su ürünleri hizmetlerinin ulaştırma ile ilgili olduğu düşünülmüş ve 1939 yılında bu hizmetler Münakalat (Ulaştırma) Vekâletine verilmiştir. Daha sonra da su ürünlerinin Münakalat Vekâleti ile ilgisinin çok sınırlı olduğu anlaşılmış olduğundan ve devlete ait avlanma yerlerinin kiralama işlemini Maliye Bakanlığı yaptığından, su ürünleri hizmetlerinin Maliye Bakanlığı’na devredilmesi uygun bulunmuştur.

Maliye Bakanlığı’nın balıkçılığa katkısı devlete ait avlakların kiralama işleminden öteye gidemediğinden 5639 sayılı Kanunla; su ürünleri hizmetleri, 1950 yılında Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı’na bağlı Balıkçılık ve Avcılık İşleri Genel Müdürlüğü’ne devredilmiş ve bu genel müdürlükçe 27 Aralık 1882 tarihli av yasakları yasası uygulanmasına devam edilmiştir.

Türkiye balıkçılığı 1950-1970 yılları arasında Ticaret Bakanlığı Su Ürünleri ve Avcılığı İşleri Müdürlüğü tarafından idare edilmiş, avcılık yolu ile elde edilen üretim bugünkü üretimin dörtte biri kadar olmuş ve kaynaklarımız yeterince değerlendirilememiştir. Ticaret Bakanlığı Su Ürünleri ve Avcılığı İşleri Müdürlüğünün su ürünlerinde gerekli atılımları yapamaması, su ürünleri ile ilgili yetkilerin diğer Bakanlıklara dağılmasına sebep olmuş ve su ürünleri kanunu çıkıncaya kadar balıkçılar işlerinin takibi için, altı bakanlık dört genel müdürlük ve belediyeler arasında dolaşıp durmuşlardır.

Balıkçılıkta hizmet yetki kargaşası, Su Ürünleri Kanunu çıkıncaya kadar böyle devam etmiştir. Bu dönemdeki su ürünleri üretimi 100-200 bin ton arasında çok düşük düzeyde kalmıştır.

1971-1985 yılları arasında balıkçılık hizmetlerinin tek elde toplanmış olduğu görülmektedir. Osmanlılardan kalma Nizamnamelerle su ürünleri hizmetlerinin yürütülmesinde ortaya çıkan sorunlar ve Birleşmiş Milletler örgütüne bağlı FAO (Dünya Gıda Tarım Örgütü) bünyesinde balıkçılık bölümünün kurulması ile bu konuya diğer üye ülkeler gibi ülkemizde de daha fazla önem verilmeye başlanması sonucu, 1380 Sayılı Su

Ürünleri Kanunu 04.04.1971 tarih ve 13799 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Su Ürünleri Kanunu ile su ürünleri hizmetleri Tarım Bakanlığı'na verildiğinden, Bakanlıktaki Balıkçılık İdaresi Şube Müdürlüğü'nden hızlı bir gelişimle önce Daire Başkanlığına ve 1972 yılında da Genel Müdürlük seviyesine yükseltilerek, Türkiye'deki balıkçılık potansiyeline uygun su ürünleri yönetimi kurulmuştur. Su ürünleri yönetimi Genel Müdürlük seviyesinde idare edildiği dönemde hizmetler geliştirilerek balıkçıların alt yapıları olan balıkçı barınaklarının yapımına devam edilmiş, av gücü ve dolayısıyla avcılıktan elde edilen üretim katlanarak artmıştır.

Su ürünleri ile ilgili görevlerden birçoğu 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu ile Tarım ve Köy İşleri Bakanlığına (TKB) verilmiştir. Su ürünleri kanununun TKB'na verdiği görevler üretim alanları ve üreticilerle ilgilidir. Bu görevler TKB'nin Genel Müdürlüklerince yerine getirilmekteydi. Genel Müdürlükler, Bakanlığın diğer görevleri ile beraber su ürünleri ile ilgili görevlerini de yürütmekteydi. Bu görevler taşrada ise, genel müdürlüklerin taşra teşkilatı bulunmadığından, il ve ilçe müdürlüklerince yerine getirilmekteydi (Baran, 2006).

Bakanlar Kurulunun 2010 yılında çıkarmış olduğu kanun hükmünde kararname ile Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na (GTHB) dönüştürülmüştür. Bakanlığın bünyesi altında Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü (BSGM) kurulmuştur. Su ürünleriyle ilgili görevler bu genel müdürlüğe aktarılmıştır. Ayrıca Bakanlığın diğer bünyeleri de birçok konuda Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ile koordineli çalışmaktadır. Su Ürünleri Kanunu'nun getirdiği görevler merkezde Genel Müdürlük tarafından yürütülürken, taşrada il ve ilçe müdürlükleri bu görevleri yerine getirmektedir.

Balıkçı Barınaklarının yapımı, bakım ve onarımını, halen Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (UDHB) bünyesinde bulunan Deniz ve İç Sular Düzenleme Genel Müdürlüğü yürütmektedir.

1.3. Türkiye'de Balık Avcılığı ve Yetiştiriciliği

Balıkçılık sektörü Türkiye'deki üretim sektörleri içerisinde önemli bir yer tutmakla birlikte, geniş bir balıkçılık potansiyeline sahip olan ülkemizde bu potansiyelden yeterli düzeyde yararlandığımız pek söylenemez. Türkiye'de balık üretimi çeşitli faktörlere bağlı

olarak yıllar itibarıyla değişiklik göstermektedir. Son yıllarda üretilen balık miktarlarına yönelik değerler Tablo 1’de verilmiştir (GTHB, 2013). Tablo 1 incelendiğinde denizlerden avcılık yoluyla üretilen balık miktarı yıllara göre değişiklik gösterirken, yetiştiricilikle üretilen balık miktarının her yıl artmaya devam ettiği görülmektedir. Denizlerimizde balık avcılığı kıyı balıkçılığı olarak genellikle günebirlik avcılık şekline yapılmakta ve bu avcılığı yapan teknelerin hemen tamamında gelişmiş seyir ve av araç gereçleri bulunmaktadır. Bu balıkçılık şeklinde tekneler bağlı oldukları limandan uzak fakat av bölgeleri kıyılara oldukça yakındır. Türkiye’de deniz balıkçılığının önemli bir kısmını hamsi, sardalye ve istavrit gibi küçük boy balıklar oluşturmaktadır. Dolayısıyla avcılığın yönlendirilmesi ve balık piyasasının bu balıkların rolü son derece önemlidir (Çelikkale vd., 1999).

Tablo 1. Türkiye su ürünleri istatistikleri 2001-2012

Yıllar	Deniz Balıkları(Ton)	Yetiştiricilik (Ton)	İçsu balıkları (Ton)
2001	484 410	67 244	43 323
2002	522 744	61 165	43 938
2003	463 074	79 943	44 698
2004	504 897	94 010	45 585
2005	380 381	118 277	46 115
2006	488 966	128 943	44 082
2007	589 129	139 873	43 321
2008	453 113	152 186	41 011
2009	425 046	158 729	39 187
2010	445 680	167 141	40 259
2011	477 658	188 790	37 097
2012	396 322	212 410	36 120

Türkiye balık üretimi genel olarak incelendiğinde özellikle avcılık yoluyla üretilen balık miktarının son yıllarda azaldığı görülmektedir. Balık avlama teknolojisindeki gelişime rağmen av yasaklarına yeterince uyulmaması, çevresel baskılar ve diğer bazı faktörler nedeniyle Türkiye’de deniz balıkları avcılığında üretilen balık miktarında düşme olduğu görülmektedir (Tablo 1). Türkiye balıkçılığının önemli bir sorunu da avlanan balıkların daha çok taze tüketime sunulması ve amaç dışı kullanımıdır. Balık işleme teknolojisinin henüz yeterince gelişmemiş olması ve soğuk zincirin kurulamaması belli dönemlerde av veren göçmen balıkların sınırlı bölgelerde ve daha çok avlandığı mevsimlerde tüketilmesini zorunlu kılmaktadır. Ayrıca direkt insan gıdası olarak

tüketilebilecek olan hamsinin plansız şekilde kurulan balık unu ve yağı fabrikalarında işlenmesi önemli bir problemdir. Balık ihracatımızda düzenli bir artış olmasına rağmen Ülkemizdeki kişi başı balık tüketimi azalmaktadır. Tablo 2’de Türkiye’de avlanan balıkların ihracat ve ithalat miktarları ile kişi başına tüketimin yıllara göre değişimi gösterilmiştir (GTHB, 2013).

Tablo 2. Türkiye’de 2001-2011 yılları arasında toplam su ürünleri üretim ve tüketimi

Yıllar	Üretim (ton)	İhracat (ton)	İthalat (ton)	İç Tüketim (ton)	Kişi Başına Tüketim (ton)
2001	594.977	18.978	12.971	517.832	7.547
2002	627.847	26.860	22.532	466.289	6.697
2003	587.715	29.937	45.606	470.131	6.649
2004	644.492	32.804	57.694	555.859	7.812
2005	544.773	37.655	47.676	520.985	7.229
2006	661.991	41.973	53.563	597.738	8.191
2007	772.323	47.214	58.022	604.695	8.567
2008	646.310	54.526	63.222	555.275	7.812
2009	622.962	54.354	72.686	545.368	7.569
2010	653.080	55.109	80.726	505.059	6.918
2011	703.545	66.738	65.698	468.041	6.329

Balıkçılıkta altyapı kavramı içerisinde, üretimle birinci derecede ilişkisi olan av filosu, av araç ve gereçleri ile filonun hareket yeteneği üzerinde doğrudan etkili olan balıkçı liman ve barınakları yer almaktadır. Balık stoklarının sürdürülebilir kullanımı her şeyden önce bilinçli ve stoklara zara vermeden yapılan avcılık ile mümkündür. Türkiye’de balıkçı gemileri avcılık şekilleri bakımından gırgır, trol, çift amaçlı, taşıyıcı ve diğerleri olmak üzere beş grupta toplanırlar. Bu teknelerin hemen hemen tamamına yakını kıyı balıkçılığı yapmaktadır (Çelikkale vd., 1999).

Türkiye’deki balıkçı gemileri sayıları ve boy guruplarına göre dağılımı Tablo 3’de verilmiştir (BSGM, 2013). En fazla tekne sayısı 5-7.9 m boy grubunda görülürken en az tekne sayısı 50 m üstü teknelerde bulunmaktadır.

Tablo 3. Türkiye’deki balıkçı gemilerinin sayıları ve dağılımı

Adet	Boy Grubu (m)									Toplam Adet
	0-4.9	5-7.9	8-9.9	10-11,9	12-14.9	15-19.9	20-29.9	30-49.9	50+	
Deniz	844	10.414	3.058	814	695	426	522	218	7	16.998
İçsu	288	2.477	236	28	59	14	0	0	0	3.102
Toplam	1.132	12.891	3.294	842	754	440	522	218	7	20.100

1.4. Balıkçı Barınakları

Balıkçı barınakları balıkçılığın gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Gelişmiş ülkelerde balıkçı barınakları basit kıyı yapıları olarak değil, balıkçı gemilerine ve balıkçıya her türlü hizmeti verebilecek fonksiyonel yapılar olarak inşa edilmektedir. Balıkçı barınağı; her türlü balıkçı gemisine hizmet vermek maksadı ile mendireklerle korunmuş, yeterli havuz ve geri saha ile barınacak gemilerin manevra yapabilecekleri su alanı ve derinliğe sahip, yükleme, boşaltma, bağlama rıhtımları ile suyu, elektriği, ağ kurtarma sahası, satış yeri, idare binası, ön soğutma ve çekek yeri bulunan, büyüklüğüne ve sağladığı imkânlarla göre balıkçı limanı, barınma yeri veya çekek yeri olarak adlandırılan kıyı yapılarına denir (RG, 1996).

1.4.1. Balıkçılık Barınaklarının Yapımında Yer Seçimi

Balıkçı limanı ve barınağı yapılacak yerin seçiminde birçok hususun dikkate alınması gerekmektedir. Bu tesislerin avlanan balıkların, değerlendirilerek pazarlanmasını entegre biçimde sağlayacak nitelikte olması ve balıkçılara yeterli düzeyde hizmet verebilmesi gerekmektedir. Bir barınağın yapılabilmesi için o bölgedeki su ürünleri potansiyeli ve üretimi, balıkçı, tekne sayısı, diğer barınaklara ve kültür balıkçılık alanlarına olan uzaklık gibi unsurlar değerlendirmeye alınmaktadır.

Uygun bulunan yerler için, yapımı uygun görülen balıkçı barınakları proje teklifleri, fizibilite etütleri, ilgili mevzuat çerçevesinde onaylı 1/1000 ölçekli uygulama imar planı ve Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Olumlu Belgeleri ile birlikte Ulaştırma Bakanlığı tarafından DPT Müsteşarlığına gönderilir. Yönetmeliklere uygun hazırlanan kıyı yapılarının projeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanması ile bir kıyı yapısının gerekli yasal prosedürleri tamamlanmış olur (RG, 1996).

Balıkçı barınakları, barınma ve çekek yerlerinin yer seçiminde dikkat edilecek hususlaraşağıda sıralanmıştır (UDHB, 2011).

- Yeni bir yer talebin olduğu yere göre belirlenmelidir.
- Seyir kanalları emniyetli bir girişe uygun olmalıdır.
- Kara ulaşım ağına yeterince yakın yer seçilmeli, böylece gerek yatçılar,yatlarına kolayca ulaşabilmekte gerekse balıkçılar mallarını kolaylıkla dağıtabilmektedir.
- Seçilen yerin korunaklı bir bölge olması tercih edilmelidir.

- Mevcut kara sahası, park alanları, servis yapılarına ve diğer hizmetlere imkan verecek şekilde olmalıdır.
- Elektrik, içme suyu, telefon, gaz ve kanalizasyon gibi hizmetlere sahip olunmalıdır.
- Halka açık sahiller yakın olmamalıdır.
- Tarihi bölgelere zarar vermeyecek uzaklıkta olmalıdırlar.
- Bütün bu faktörlerden daha da önemlisi ekonominin göz önüne alındığı bir yer olmalıdır.

1.4.2. Barınakların Sınıflandırılması

Türkiye su ürünleri sektörü ile ilgili hazırlanan bir raporda balıkçı barınaklarının basit kıyı yapısı olarak düşünülmemesi gerektiği belirtilmiştir. Buna neden olarak da barınakların, balıkçılığın gelişmesine ciddi rol oynaması gösterilmiştir. Ayrıca barınakların yetersizliğinin balıkçılığımızın gelişmesinde menfi bir faktör olduğu ifade edilmiş ve barınaklar; balıkçı limanı, balıkçı barınakları, barınma yeri, çekek yeri, balıkçı tersanesi olmak üzere beş ana gruba toplanmıştır (Çelikkale vd.,1992).

Ligteringen (2000), balıkçı limanlarını, servis verdikleri amaçlara göre basit yanaşma yerleri, kıyı balıkçı limanları, açık deniz balıkçı limanları ve uzak deniz balıkçı limanları şeklinde sınıflandırmıştır.

Yüksel ve Çevik (2010), balıkçı barınaklarını servis verdiği amaçlarına göre; basit yanaşma yeri, kıyı balıkçı limanları, açık deniz balıkçılık limanları ve uzak deniz balıkçılık limanları olmak üzere dört grupta toplamıştır.

Dokuzuncu kalkınma planındaBalıkçı barınakları, balıkçı gemilerinin avladıkları ürünleri karaya çıkardıkları kıyı yapıları olup, aynı zamanda kontrol noktaları olarak da önem taşımaktadırlar. Her boy ve su kesimindeki balıkçı gemilerine hizmet vermek için mendireklerle korunmuş, barınacak gemilerin manevra yapabilecekleri su alanı ve derinliğe sahip, yükleme, boşaltma, bağlama rıhtımları ile suyu, elektriği, ağ kurutma sahası, satış yeri, idare binası, ön soğutma ve çekek yeri bulunan, büyüklüğüne ve sağladığı imkanlara göre balıkçı limanı, barınma ve çekek yeri olarak adlandırılan kıyı yapılarına balıkçı barınağı denilmektedir (URL-1, 2014).

Dünyadaki balıkçılık kıyı yapıları, genel anlamda işlevlerine göre küçük ve büyük ölçekli olarak değerlendirilmektedir. Uzakdoğu ülkelerinde hazırlanan kaynaklarda ise, işlevsel olarak basit yanaşma yerleri, kıyı balıkçı limanı, kıyı ötesi balıkçı limanı ve

okyanus balıkçı limanı gibi detaylandırılmış tanımlar bulunmaktadır. İngiltere’de balıkçı limanı, balıkçılık sanayi kullanımında olan barınak, koy ya da diğer karaya çıkma yeri (UK Sea Fish Industry Act, 1951) şeklinde, Kanada da ise esas olarak balıkçıların kullanımında bulunan (a) ilgili ekipman, faaliyet, arazi ve yapıları olan balıkçılıkla ilgili her türlü barınak, rıhtım, iskele, dalgakıran, çekek yeri, marina, (b) suda ya da su yakınında bulunan ilgili başka tesisler (UDHB, 2011) olarak tanımlanmaktadır.

Balıkçı Barınakları Yönetmeliğine göre barınaklar sağladıkları imkânlarla, barındırdığı gemi sayısı ve büyüklüğüne göre balıkçı limanı, barınma yeri ve çekek yeri olmak üzere üç farklı türde sınıflandırılmıştır (RG,1996).

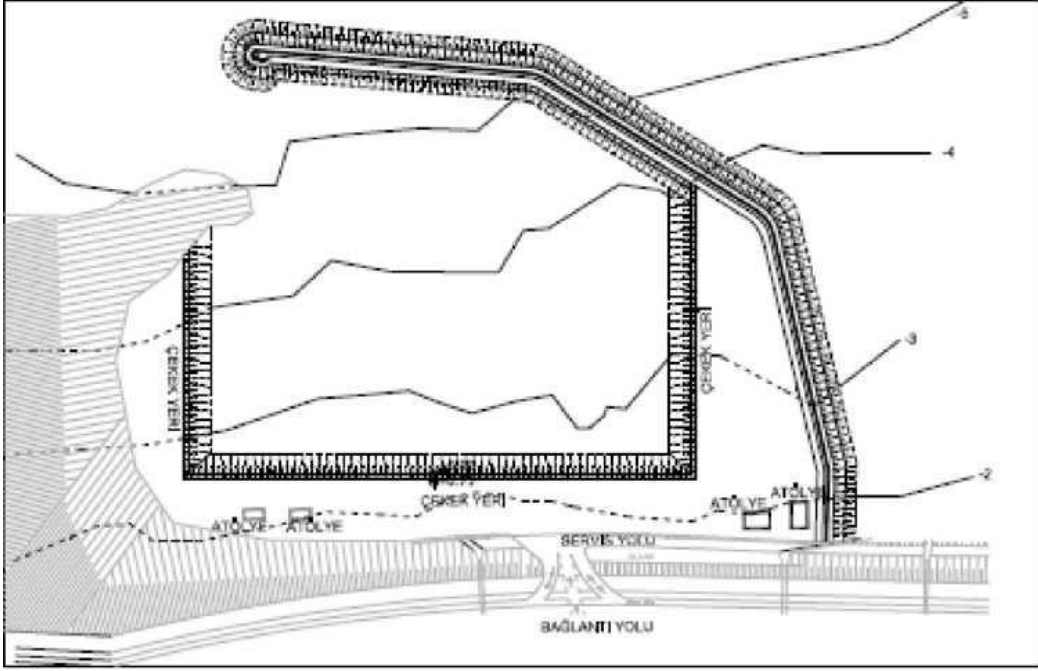
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 2011 yılında yaptırılan çalışmada mevcut durum ve yurt dışındaki örnekler değerlendirilerek balıkçılık kıyı yapıları Balıkçı Barınakları Yönetmeliğindeki tanımlamaları geliştirerek yeniden sınıflandırılmıştır. Balıkçılık kıyı yapılarının sınıflandırılması yapılırken her bir sınıf için işlevi, barındıracağı gemi özellikleri, verimli bir şekilde hizmet verebilmesi için gerekli alt, üst yapı tesisleri ve donanımlar dikkate alınmıştır. Bu bağlamda, Balıkçılık kıyı yapıları;

- Barınma ve çekek yeri,
- Balıkçı limanları,
- Büyük balıkçı limanları, olmak üzere üç sınıfta ele alınmıştır (UDHB, 2011).

1.4.2.1.Barınma ve Çekek Yeri

Barınma ve çekek yeri; çeşitli boy ve su kesimindeki balıkçı gemilerinin kötü hava şartlarında barınmaları maksadıyla mendireklerle çevrilmiş bulunan ya da dalga tesiri olmayan koy, göl ve nehirler gibi doğal ortamlarda, manevra yapabilecekleri kadar su alanı ve derinliğe sahip, faydalanan gemilerin demirlenerek veya bağlanarak belli zamanlarda konakladıkları, küçük çaplı bakım ve onarımlarının yapılabilmesi için karaya alınmalarına olanak sağlayabilen, atölye, teçhizat ve/veya ekipmanı bulunabilen, karaya alındıktan sonra da bakım ve onarım çalışmalarına yetecek kadar kumsal, dolgu alanı veya betonlanmış meyilli alana sahip olan ve suyu, elektriği bulunan kıyı yapısıdır.

Ayrıca bu işlemlere ilave olarak barınma ve çekek yerlerinde yangın söndürme sistemlerinin bulundurulması zorunludur.

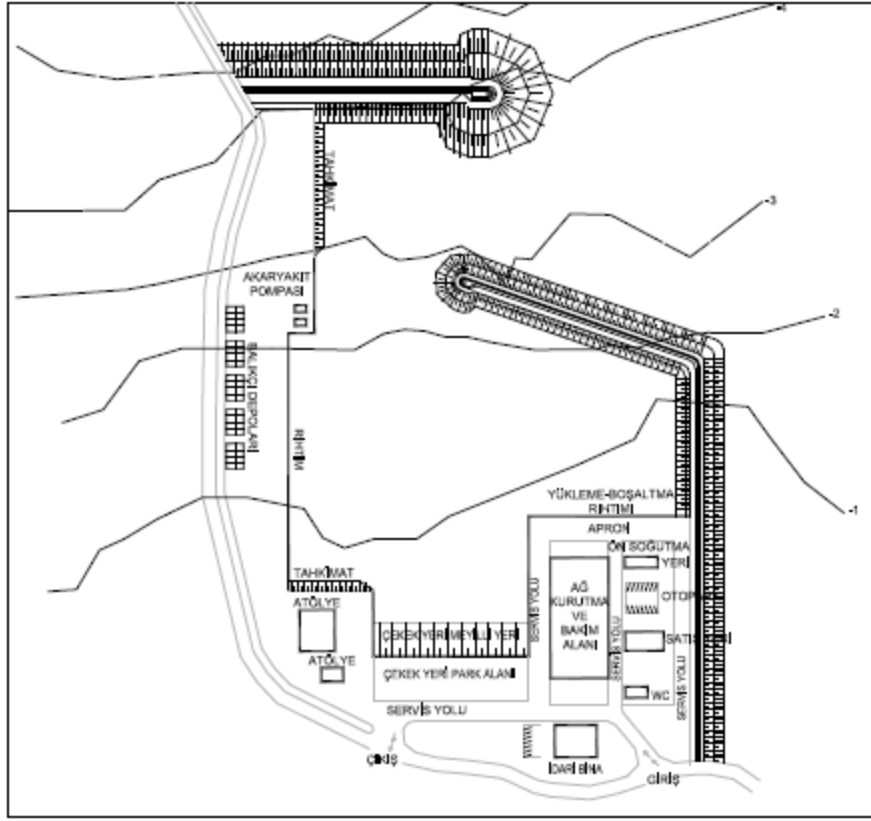

Şekil 1. Tipik bir barınma ve çekek yeri yerleşim planı (UDHB, 2011)

1.4.2.2. Balıkçı Limanları

Balıkçı limanları; çeşitli boy ve su çekimindeki balıkçı gemilerine hizmet vermek maksadı ile mendireklerle ya da doğal şekilde korunmuş, yöre balıkçılarının ihtiyacına yetebilecek kadar su alanı ve geri alana sahip, en fazla 100 adet balıkçı gemisinin yanaşmasına olanak sağlayacak şekilde ve 4 m su derinliğine kadar olan yükleme, boşaltma, bağlama rıhtımları ile suyu, elektriği, ağ kurutma sahası (açık/kapalı), satış yeri, idare binası, balıkçı gemilerinin ihtiyacını karşılayacak akaryakıt pompası, çekek yeri, balıkçı depoları, balıkçı lokali, personel ve satış yerine gelen müşterilerin kullanabileceği yeterli sayıda otopark, tuvalet, kanalizasyon bağlantısı veya tam sızdırmaz fosseptik çukuru bulunan, kıyı yapılarıdır.

Çekme yerinde tekne ve gemilerin motor ve gövdelerinin bakımını yapabilecek nitelikte atölyeler bulunmalıdır. İhtiyaç duyulması halinde ön soğutma yeri, soğuk hava deposu ve buz üretim yeri bulundurulması tercih edilmektedir. Ayrıca balıkçı limanını yerleşim birimlerine veya karayoluna bağlayan bağlantı yolu ile yangın söndürme sistemlerinin bulundurulması zorunludur.

Şekil 2. Tipik bir tali balıkçı limanına ait yerleşim planı (UDHB, 2011).

1.4.2.3. Büyük Balıkçı Limanları

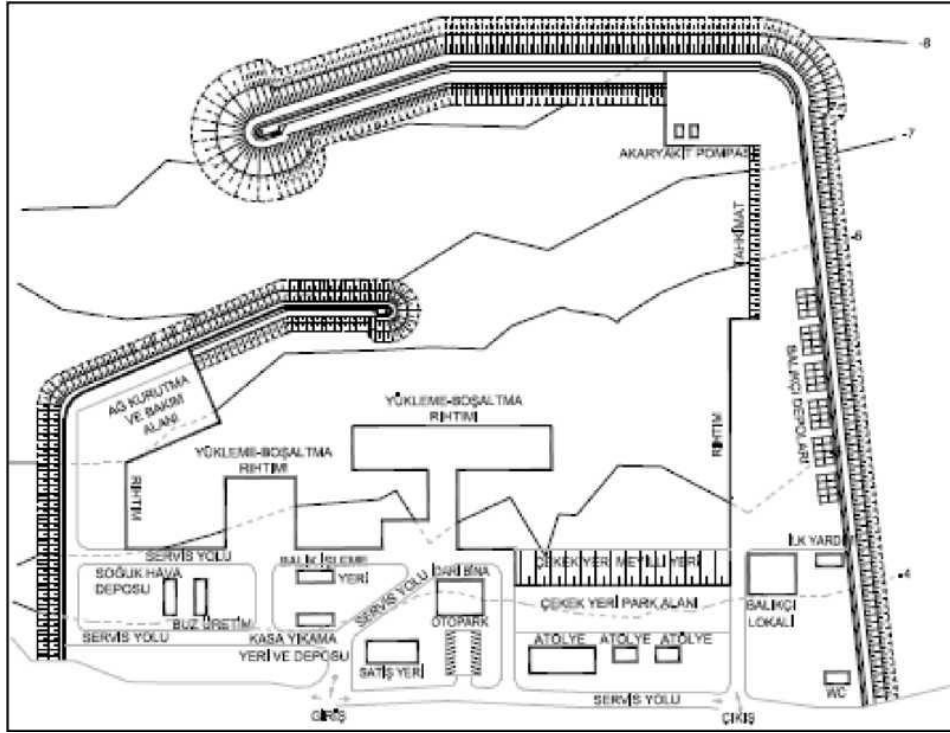
Büyük balıkçı limanları; her boy ve su kesimindeki balıkçı gemilerine hizmet vermek maksadı ile mendireklerle ya da doğal şekilde korunmuş, yöre balıkçılarının ihtiyacına yetebilecek kadar su alanı ve geri alana sahip, en az 100 adet balıkçı gemisinin yanaşmasına olanak sağlayacak şekilde ve en az 4 m ve daha derin su derinliğine sahip olan yükleme, boşaltma, bağlama rıhtımları ile suyu, elektriği, ağ kurutma sahası (açık/kapalı), satış yeri, idare binası, balıkçı gemilerinin ihtiyacını karşılayacak akaryakıt pompası, soğuk hava deposu, buz üretim yeri, çekek yeri, balıkçı depoları, balıkçı lokali, imkânlar dâhilinde balık hali, kasa yıkama yeri, ilk yardım ünitesi, personel ve satış yerine gelen müşterilerin kullanabileceği yeterli sayıda otopark, tuvalet, kanalizasyon bağlantısı veya tam sızdırmaz fosseptik çukuru bulunan kıyı yapılarıdır.

Bu tip limanlardan yararlanacak olan balıkçı gemilerinin güvertelerinde balık avlama takımları, buz konteynerleri, soğutma sistemleri, mekanik ve elektronik donanımlar bulunduğu için, tesis bünyesinde geniş çaplı bakım onarım hizmetinin

verilmesi tercih sebebidir. Çekek yerinde tekne ve gemilerin motor ve gövdelerinin bakımını yapabilecek nitelikte atölyeler bulunmalıdır. Bu limanlarında, büyük balıkçı gemilerinin uzun deniz seferlerinden sonra avladıkları deniz ürünlerini boşaltabilmeleri için gerekli ekipmanların bulundurulması önerilmektedir.

Büyük balıkçı limanını yerleşim birimlerine veya karayoluna bağlayan bir bağlantı yolu gerekmektedir. Bu limanlarda, ürünlerin hızlı bir şekilde dağıtımını sağlayacak denizyolu, karayolu ve demiryolu bağlantılarının olması hizmet kalitesini artıracaktır. Denize yağ ve petrol ürünleri sızmasına karşı gerekli önlemleri alabilecek ekipmanın bulundurulması önemlidir. Ayrıca bu tür limanlarda yangın söndürme sistemlerinin bulundurulması zorunludur.

Şekil 3. Tipik bir ana balıkçı limanına ait yerleşim planı (UDHB, 2011).

1.4.3. Balıkçı Barınaklarının Yapısal Özellikleri

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 2011 yılında hazırladığı raporda Türkiye’de Balıkçılık kıyı yapıları ile ilgili altyapısal tasarım esasları, birçok kaynak standart ve raporlar incelenerek oluşturulmuştur. Bu kapsamda, Japonya ve bazı AB

lkelerindeki çok sayıda balıkçı limanı incelenmiş, söz konusu ülkelerde kullanılan balıkçı limanlarının belirli standartlara uygun altyapı ve üstyapı işlevlerine sahip oldukları belirlenmiştir. Bu ülkelerde tasarım aşamasında, kıyı yapısını kullanacak olan yöre balıkçı teknelerine ilişkin detaylı bir analiz çalışması yapılmaktadır. Balıkçılık sektöründe söz sahibi dünya ülkelerinde altyapı gereksinimlerinin belirlenmesi esnasında, yöre balıkçıları ile hedef kullanıcı profili geniş olarak araştırılmaktadır. Balıkçı limanı tasarımı yapılırken, balıkçı teknesi filo byklg, tekne boyutları, tekne avlanma kapasiteleri, ortalama üretim miktarları, gün içinde ortalama ürün boşaltma sayıları, rıhtım doluluk oranları gibi veriler incelenmekte, bu veriler kullanılarak, yöre balıkçı teknelerinin kullanacağı yeterli rıhtım uzunlukları belirlenmektedir. Yine hedef tekne filosuna bağlı olarak, basen içi su derinliği, apron genişliği, rıhtım üst kotu gibi tasarım parametreleri kararlaştırılmaktadır (UDHB, 2011).

Balıkçı barınaklarının inşasında, dünyada söz sahibi balıkçılık ülkelerindeki eğilim; avlanan ürün miktarı, avlanan ürünün işleme oranları, satış hızı, ürünün pazara dağıtım sıklığı gibi verilerin temin edilerek, buna göre hizmet yapılarının tasarlanması yönündedir. Bu Şekilde; buz üretim yeri, soğuk hava deposu, satış yeri/market gibi hizmet yapıları planlanmaktadır. Benzer olarak ihtiyaç analizleri yapılarak, ofis binaları, akaryakıt üniteleri, atölye, ekkek yeri, tuvaletler, yollar ve park alanları gibi işlevlerin boyutsal planlaması yapılmaktadır. Ancak, Türkiye’deki balıkçılık kıyı yapıları üstyapısal anlamda yeterli işleve sahip değildir. (UDHB, 2011).

Balıkçı barınaklarında aranan asgari vasıf ve teknik Őartlar yönetmeliklerde belirtilmiştir. Bu ncelikleri kısaca inceleyecek olursak, öncelikle bir barınağın karayolu ile bağlantısı bulunmalı. Denize karşı korunaklı, alt ve üst yapılar için yeterli kara alanına da sahip olması gerekmektedir. Rıhtım, iskele, fener, gemileri kıyıda bağlamaya yarayan mapa ve babalar, elektrik ve su bağlantısı yapılabilecek tesisat alt yapısı, ağ kurutma alanları bulunması zorunludur (RG, 1996). Ayrıca Tablo 4’de gösterildiği gibi barınak işletmecisinin zaruri ihtiyaçlarını giderebileceği alanları içeren işletme binası, balıkçı lokali, ürünün aktarımı süresince kullanılacak soğuk hava deposu ve buz üretim alanı, av kapasitesinin en az %10’unun satışını yapabilecek kapasiteye sahip balıkıhane veya balık satış yeri, kasa yıkama yeri ve deposu, ağ tamir yeri ve deposu, balıkçı gemisi tamir yeri, balıkçı gemilerinin ihtiyaını karşılayacak akaryakıt pompası, ilk yardım imkânı ve yangın söndürme sistemi ile Bakanlık faaliyetlerinin yürütülmesi için kullanılacak balıkçılık idari binasının bulunması zorunludur (UDHB, 2011).

Tablo 4. Balıkçılık kıyı yapılarının fiziksel kriterleri ve üstyapı işlevleri (UDHB, 2011)

Altyapı ve Üstyapı İşlevleri	Barınma ve Çekek Yeri	Balıkçı Limanı	Büyük Balıkçı Limanı
Korunma-barınma	√	√	√
Çekek yeri	√	√	√
Bakım-onarım (atölye ve ekipman)	√	√	√
Su-Elektrik-Yangın	√	√	√
Rıhtım (yanaşma, bağlama, yükleme, boşaltma)	**	En fazla 100 adet balıkçı gemisinin yanaşabileceği 4 m'ye kadar su derinliğine sahip	En az 100 adet balıkçı gemisinin yanaşabileceği 4 m ve daha derin su derinliğine sahip
Ağ kurutma yeri		√	√
Satış yeri		√	√
İdari bina		√	√
Akaryakıt pompası		√	√
Ön soğutma/soğuk hava deposu		tercihen	√
Buz üretim yeri		tercihen	√
Balıkçı depoları		√	√
Otopark		√	√
WC		√	√
Balıkçı lokali		√	√
Kanalizasyon bağlantısı veya fosseptik		√	√
Balık hali			√ (İmkan dahilinde)
Kasa yıkama yeri			√ (İmkan dahilinde)
İlk yardım ünitesi			√ (İmkan dahilinde)

** Bağlama rıhtımı bulunması zorunlu değildir.

1.4.4. Balıkçı Barınaklarının Kiralanma Usulleri

Balıkçı Barınakları, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bilgisi dâhilinde, Maliye Bakanlığı tarafından balıkçı barınağının mülki idare sınırları içerisinde bulunan ve ortakları orada ikamet eden, en az on iki ay faaliyette bulunan, münhasıran su ürünleri ile iştilgal eden ve otuz günlük ilan süresi içerisinde kiralamak için müracaat eden su ürünleri kooperatif veya kooperatif birliklerine, on yıldan az ve yirmi beş yıldan fazla olmamak üzere açık pazarlık usulüyle kiraya verilir. Kiralanan barınak ve üst yapılar hiç bir şekilde üçüncü şahıslara devredilemez, kiraya verilemez ve bunların kiralınmasında ve işletilmesinde ortak alınmaz. Bakanlıktan izin alınmadan şartnamesinde belirtilen amaçlar dışında kullanılmaz, tadil veya tevzi inşaatı yapılamaz. Yeni kiralama işlemi kira sözleşmesinin bitiminden 6 ay önce başlar ve 2 ay içinde sonuçlandırılır. Kira sürecinde kiracı, barınakta yapmış olduğu her türlü ek tesis ve onarım giderlerinin ödenmesi için herhangi bir talepte bulunamaz. Ayrıca su ürünleri kooperatiflerinin ödediği kira bedeline ilave olarak barınaklarda tabii afetler sonucunda meydana gelecek hasarların onarımı ve barınağın geliştirilmesi, büyütülmesi amacıyla ileride yapılacak tevsi inşaatların karşılığı olarak, 6237 sayılı Limanlar İnşaatı Hakkında Kanun'un 5. maddesine göre her yılın brüt gelirinin (gayri safi) % 10'unun barınak işletmecisi tarafından Hazine'ye yatırılmasını gerektirmektedir (RG, 1996).

1.4.5. Balıkçı Barınaklarının İşletilmesi

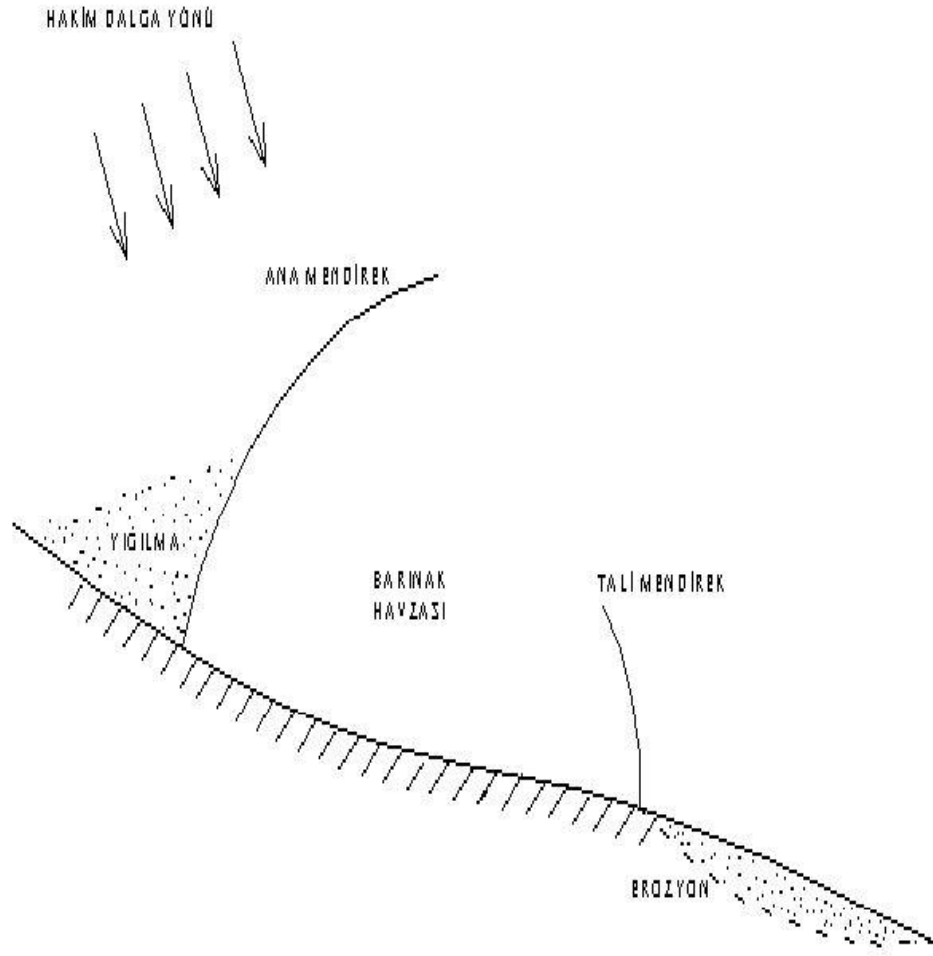
Barınağı kiralayan kooperatif, belediye ya da diğer işletmeciler, barınağı karadan gelebilecek tehlikelere karşı korumak amacıyla, sınırlarını tel, çit veya ihata duvarı ile çevirmek, giriş-çıkışları kontrol altında tutmak, temizlik, bakım-onarım hizmetleri ve barınaktan yararlananlar arasındaki koordinasyonu sağlamaktan sorumludur. Barınma ve ürün boşaltma ücreti; balıkçı barınağının kiralınmasını müteakip, il müdürlüğü ve barınak işletmecisi tarafından barınağın sınıfı, barınaktan yararlanan gemilerin büyüklüğü, motor gücü, av araç gereç kapasitesi ve avlanma tipi gibi özellikler dikkate alınarak belirtilen esaslar çerçevesinde belirlenir ve barınak işletmecisine geminin barındığı süreye ve amaca bağlı olarak ödenir. Su ürünleri kooperatif veya birlik üyesi olmayan gerçek ve tüzel kişilere ait gemilerin barınakta bir haftadan fazla barınma durumları söz konusu ise barınma ücretinin % 50'si peşin olarak alınır (RG, 1996).

1.4.6. Balıkçı Barınaklarının Çevresel Etkileri

Balıkçı barınaklarının dolma ve sığlaşma süreci teknelerin yanaşmasında problemler oluşturmaktadır. Doğu Karadeniz Bölgesinde akarsuların taşımış oldukları sedimentler mahmuzlar etrafında kumsalların oluşması için yarar sağlarken, balıkçı barınaklarının dolma sürecini hızlandırmaktadır.

Yapılan araştırmalarda balıkçı barınakları ve çekek yerlerinde zamanla dolma olduğu belirlenmiştir. Barınak giriş ağzında oluşan yığılmaya bağlı olarak barınak içerisindeki dolma süreci değişmektedir. Tali mendirek civarında ve ana mendireğin kıyı ile kesiştiği kısımlarda yığılma miktarı diğer kısımlara oranla fazladır. Ana mendireğin barınak içi tarafında dolma daha az olmaktadır. Diğer bir ifadeyle bu kısımda diğer kısımlara oranla yığılma hızı daha yavaştır. Ayrıca bölgede bulunan akarsulara yakın inşa edilmiş balıkçı barınaklarında sığlaşma fazladır (Bayraktar, 2009).

Kıyı bölgeleri, kendilerine etkileyen rüzgâr, dalga, akıntı gibi çeşitli dış etmenler ve kendilerini besleyen akarsular gibi kaynakların ve kendilerinden malzeme kaybına yol açan çeşitli faktörleri etkisi altında binlerce yıllarla ifade edilebilen süreçte, kum, çakıl, silt ve kil gibi katı madde (sediment) taşınımı açısından dinamik bir dengeye ulaşır. Böylece, kıyı dengesini bozacak bir faktör etkin olmadığı sürece kıyılarda önemli ölçüde erozyon (kıyı gerilemesi) veya yığılma (kıyı ilerlemesi) durumlarıyla karşılaşmaz. Kıyı dengesini bozan yapay faktörlerin en önemlileri; kıyıdan kontrolsüz bir şekilde malzeme alınması, kıyıyı besleyen malzemenin engellenmesi ve bilinçsiz yapılaşma yapılması sonucu kıyının sediment taşınım rejiminin bozulmasıdır. Günümüzde bu olumsuzlukların sebep olduğu problemlerle sıkça karşılaşmaktadır (Yüksek, 1995). Liman ve barınak mendireklerinin sebep olduğu erozyon ve liman basenindeki sığlaşma, kıyılarda önemli problemler oluşturmaktadır (Şekil 4).

Şekil 4. Bir barınağın kıyıya etkisi (Bildiş, 2004)

Barınağın dış tarafına yığılan malzeme miktarı zamanla artarak dalga ve akıntı etkisiyle ana dalga kıranın dış kısmı boyunca taşınır. Belli bir süre sonra, bu taşınım sınırı ana dalga kıranın uç kısmına ulaşır. Buraya gelen dalgaların yükseklikleri kırınım nedeniyle azalır. Yüksekliği azalan dalganın hızı ve dolayısıyla sediment taşıma kapasitesi azalacağından, sediment havza girişinde çökmeye baslar. Barınağın giriş kısmında yığılan sedimenti asılı hale getirir. Gel-git nedeniyle ve akıntılarla havzaya girer ve içindeki sığlaşma nedeniyle havzada giderek azalır ve asılı haldeki sediment tabana çökerek havzanın dolmasına neden olur (Bildiş, 2004).

1.4.7. Deniz Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik Bazı Uluslararası ve Ulusal Sözleşmeler, Kanun ve Yönetmelikler

Deniz kirliliğinin önlenmesine yönelik en önemli uluslararası Sözleşme; 1973 yılında Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından imzalanıp kabul edilen MARPOL (Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesi) Sözleşmesidir. Bu Sözleşmenin yürürlükte olan 6 eki bulunmaktadır. Bunlar: Ek-I; Petrol kirliliğinin önlenmesi (Ekim 83), Ek-II; Tehlikeli sıvı yüklerden kaynaklanan kirliliğin önlenmesi (Nisan 87), Ek-III: Paketlenmiş durumdaki zararlı yüklerden kaynaklanan kirliliğin önlenmesi (Temmuz 92), Ek-IV; Gemilerdeki atık sulardan kaynaklanan kirliliğin önlenmesi (Eylül 2003), Ek-V; Gemilerdeki katı atıklardan kaynaklanan kirliliğin önlenmesi (Aralık 88) ve Ek-VI; Gemilerden kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesidir (Mayıs 2005). Türkiye bu sözleşmeye 1990 yılında taraf olmuştur. Sözleşmenin Türkiye'deki yürütücülüğünü Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı yapmaktadır (Çevik, 2010).

MARPOL sözleşmesine göre belirli oşinografik ve ekolojik koşullar ile deniz trafiğinin özel karakteri dikkate alınarak, deniz kirlenmesinin önlenmesinde özel zorlayıcı yöntemlerin uygulanmasını gerektiren deniz alanları özel alan olarak tanımlanmış ve belirlenmiştir. Türkiye'yi çevreleyen denizler genel anlamda özel alan içerisinde yer almaktadırlar (Çevik, 2010).

Ülkemizde, denizleri kirletenlere verilebilecek cezalar, 2872 sayılı Çevre Kanunu ile düzenlenmiştir. Çevre Kanunu, MARPOL göz önüne alınarak yazılmış bir kanun değildir ve ülkemizin her yerinde, kara, deniz ve hava araçlarından kaynaklanan çevre kirliliği ihlallerini düzenlemektedir. 2827 sayılı Çevre Kanununa dayanılarak çıkartılmış uygulama yönetmeliği 23. Maddesi (B) fıkrası şöyledir: Türkiye'nin hükümlerlik bölgesine giren denizlerde gemilerin ve bu denizler üzerindeki hava sahasında seyreden uçakların sintine, balast, çöp ve evsel veya endüstriyel nitelikli atık sularını söz konusu denizlere boşaltmaları yasaktır (RG, 1983).

Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan gemilerin ürettiği atıklar ile yük artıklarının denize verilmesinin önlenmesi ve deniz ortamının korunması maksadıyla, yükümlülere tarafından atık kabul tesislerinin kurulması ve işletilmesi ile atık alma gemilerine ilişkin usul ve esaslar 26.12.2004 tarihli ve 25682 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde belirtilmiştir (RG, 2004).

1.5. Önceki Yapılan Çalışmalar

Kıyı balıkçılığı özelliği taşıyan Türkiye balıkçılık sektöründe, üretim, değerlendirme ve pazarlama hizmetlerinin bütünleşik bir şekilde yürütülmesini sağlayan balıkçı barınakları, barınma yerleri ve çekek yerleri kıyı yapıları arasında önem teşkil eden tesislerdir. Balıkçı barınakları ve diğer kıyı yapılarının yapımına özellikle planlı dönemle birlikte hız verilmeye başlanmıştır. Barınma yerlerinin yapımı Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından oluşturulan komisyonca, talepler değerlendirilerek belirlenmekte ve tarım sektöründen ayrılan ödenekle yapılmaktadır. Balıkçı Barınaklarının % 48.5'i belediyelere devredilmiş veya kiralanmıştır. Su ürünleri kooperatifleri, su ürünleri kanununda yapılan değişikliklerden sonra balıkçı barınaklarını kiralayabilmeye başlamışlardır. Bu kiralama yoluyla barınakların % 22.4'ü su ürünleri kooperatiflerince kiralanmıştır (Doğan, 2005).

Balıkçı limanları genellikle günlük ve karadan kısa mesafede avlanan balıkçıların daha fazla hizmet aldıkları, balığın toplanıp dağıtımının yapıldığı, bakım/onarım gibi hizmetlerin yer aldığı yerlerdir. Birçok ülke balıkçılık potansiyellerini geliştirmek amacıyla, balıkçı limanlarını geliştirmek istemektedir. Türkiye kıyıları boyunca yer alan iskele, liman, yat limanı gibi tüm kıyı tesisleri arasında en fazla sayıya sahip olan yapı, balıkçı barınaklarıdır. Son yıllarda yat limanlarına talep nedeniyle, atıl veya tam kapasitede kullanılmayan bazı balıkçı barınaklarının yat limanlarına dönüştürülmesi fikri ortaya çıkmıştır. Bu konuda ilgili bakanlıklar çerçevesinde çeşitli çalışmalar başlamıştır (Gökkuş, 1995).

Devlet Planlama teşkilatı tarafından 9. Kalkınma planı çerçevesinde yapılan araştırmaya göre, ülkemizde balıkçılıkla ilgili kıyı yapılarından yalnızca 20'sinin, uygun alan genişliği ve su derinliği, yanaşma yeri, avlanan ürünlerin nakli, depolanması, işlenmesi, pazarlanması, bakım-onarım olanakları sağladığı ileri sürülmesine karşın, Türkiye'de bu koşulları tam olarak sağlayan bir tesis mevcut değildir. Bu barınaklardan 165'inin bölgesel ihtiyaca cevap verebilecek ağ kurutma sahası, buz üretim birimi, soğuk hava deposu, sosyal bina, pazarlama olanaklarına sahip, 39'u kötü hava koşullarında barınma yeri, 73'ü dalgalardan koruma sağlanmış bakım-onarım sahaları ile teçhizat olarak ırgat bulunan çekek yerleridir. Modern balıkçı barınaklarında altyapı tesisleri yanında, balıkçıların ihtiyaçlarını giderebilecekleri idari bina, ön soğutma deposu, avın en az %10'unun satışının yapabileceği balık satış yeri, ağ tamir yeri, motor tamir atölyeleri,

kapalı depo, akaryakıt pompası, ilk yardım imkânı ve yangın söndürme sistemi bulunması gerekmektedir (URL -1, 2014).

Genel olarak ticari liman aktivitesinden balıkçılığın ayrılması tavsiye edilmektedir. Öncelikle deniz emniyeti için balıkçı gemileri ile küçük tekneler büyük ticari gemilerin yanaştığı limanlardan uzak tutulmalıdır. Balıkçı gemileri için limanlarda gereksinim duyulan su derinliği tamamıyla farklıdır. Balıkçı limanlarındaki koku ticari limanlar ile karşılaştırıldığında kabul edilebilir düzeydedir, ancak balık ürünleri ticari limandaki toz problemi nedeniyle kirlenme ile karşı karşıya kalabilir. Ayrıca operasyon tipi, kullanılan ekipman, gemilerde ve terminalde çalışanların düşünce tarzı çok farklıdır (Dadaylı, 2012).

Dadaylı (2012), tarafından yapılan bir çalışmada, balıkçı barınaklarında yaşanan sorunlar; su ürünleri kooperatif başkanları ve balıkçılar ile yapılan görüşmelerde ve/veya balıkçılarla yapılan toplantılarda dile getirilmiş ve sorunların genelde yasal yetersizliklerden veya uygulama farklılıklarından ileri geldiği belirtilmiştir. Yasal yetersizlikler yönetmeliklerle giderilmeye çalışılmasına karşın, yönetmeliklerin yeterince uygulanmayışı sorunların devam etmesine neden olmaktadır. Balıkçı barınaklarının bir kısmının inşa edildiği yıllarda konu ile ilgili yasalarda birçok hüküm yer almasına rağmen uygulamalar yürürlükteki mevzuata uygun olarak yapılmamıştır. Özellikle barınakların inşa edildiği alana ait imar planları alt ve üst yapı konularında sorunlar bulunmaktadır.

Balıkçı barınaklarının kiralanması konusunda bürokratik engeller çok fazladır ve işletenler için prosedürlere uyum oldukça güç olmaktadır. Çünkü barınakların mevcut durumları prosedürlere uyumu mümkün kılacak durumda değildir. İyileştirmeler gerekmektedir. Balıkçı barınakların yıllık kira bedellerinin ödeme güçlerinin üzerinde belirlenmesi işletenler için büyük bir sorundur. Barınakların yıllık kira bedelleri belirlenirken su ürünleri kooperatif ve birliklerinin ödeme güçleri dikkate alınmalıdır. Bu kira bedelleri daha düşük olursa barınak işleticileri barınaklara yeni yatırımlar yapabilir hale geleceklerdir (Gökçe, 2006).

Balıkçı barınaklarına kurulması istenen üst yapı tesisleri hakkında da bürokratik engeller vardır. Genelde barınak işletenleri bu konuda yerel yönetimlerle sorun yaşamaktadırlar. Balıkçı barınağına kurulması düşünülen ve barınaktan faydalanan balıkçıların ihtiyaçlarını karşılayacak olan kahve, lokal gibi tesislerin barınağına inşası için kooperatiflerin belediyelerden izin almaları gerekmektedir. Bu izin alınmadan barınaklara benzer tesisler kurulduğu için belediye veya tarım il müdürlükleri ile kooperatif yönetimi arasında ciddi sorunlar gündeme gelmektedir. Tüm bu sorunların giderilmesi için

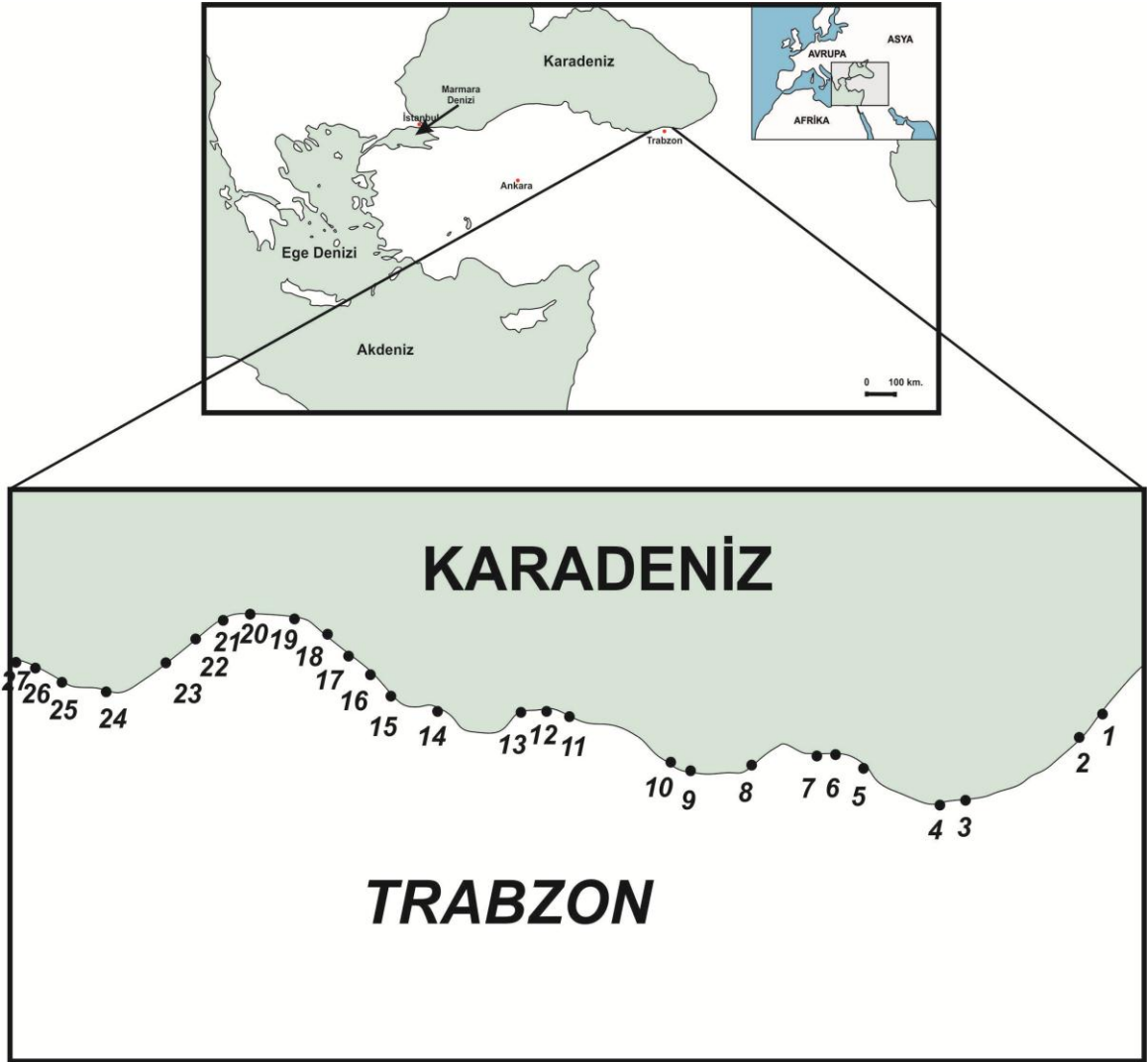
kooperatifler gereken girişimlerde bulunmalı ve yönetmelikte yeni düzenlenmelerin yapılması gerekmektedir (Gökçe, 2006).

Kıyı yapılarının, kıyılara etkilerinin araştırıldığı bir çalışmada, bu tür çalışmalar için uzun yıllar ölçüm yapılması gerektiği vurgulanmış ve kıyılarda yeterli ölçüm ağının kurulması ile bu bölgelerdeki değişimin izlenebileceği ortaya koyulmuştur (Bayraktar, 2009).

2. YAPILAN ÇALIŞMALAR

2.1. Araştırmanın Kapsamı

Bu çalışmada, Trabzon İl sınırları içerisinde yer alan ve halen balıkçılık faaliyetlerinde kullanılan 11 adet balıkçı barınağı, 13 adet çekek yeri, 3 adet barınma yeri incelenmiştir (Şekil 5).

Şekil 5. Trabzon ili içerisinde yer alan balıkçı barınak, barınma ve çekek yerleri

Şekil 5'te gösterilen balıkçı barınak, barınma ve çekek yerlerinin adları şu şekildedir: 1) Of Eskipazar Çekek yeri, 2)Of Balıkçı Barınağı, 3) Sürmene Balıklı Barınma Yeri, 4) Sürmene

Merkez Çekek Yeri, 5) Araklı Balıkçı Barınağı, 6) Araklı Kalecik Çekek Yeri, 7) Araklı Yalıboyu Köyü Çekek Yeri, 8) Arsin Balıkçı Barınağı, 9) Yomra Balıkçı Barınağı, 10) Araştırma Enstitüsü Çekek Yeri, 11) 100. Yıl Motor Balıkçı Barınağı, 12) Ganita Barınma Yeri, 13) Faroz Balıkçı Barınağı, 14) Söğütlü Çekek Yeri, 15) Akçaabat Balıkçı Barınağı, 16) Darıca Çekek Yeri, 17) Salacık Çekek Yeri, 18) Akçakale Çekek Yeri, 19) Mersin Çekek Yeri, 20) Yoroç Balıkçı Barınağı, 21) Çarşıbaşı Keremköy Çekek Yeri, 22) Çarşıbaşı Balıkçı Barınağı, 23) Vakfikebir Yalıköy Çekek Yeri, 24) Vakfikebir Balıkçı Barınağı, 25) Beşikdüzü Barınma Yeri, 26) Beşikdüzü Balıkçı Barınağı, 27) Beşikdüzü Adacık Çekek Yeri.

2.2. Durum Tespit Formunun Hazırlanışı

Çalışmada kullanılan durum tespit formlarının hazırlanmasında, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (UDHB) tarafından yayınlanan, Balıkçılık Kıyı Yapıları ve İhtiyaç Analizi Sonuç Raporunda belirtilen, balıkçılık kıyı yapılarında bulunması gereken özelliklere yönelik hususlar ile Balıkçı Barınakları Yönetmeliği ve bu tür yapılar için oluşturulmuş standartlardan faydalanılmıştır (UDHB, 2011; RG, 2006). Bunlara ek olarak MARPOL uygulamaları ve güvenlik ile ilgili bazı bilgiler durum tespit formuna konularak, kıyı yapılarının çevresel etkileri, güvenlik uygulamalarının yeterlilik düzeyinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Balıkçı barınakları için hazırlanan durum tespit formu Ek Tablo 1’de, çekek yerleri için hazırlanan form Ek Tablo 2’de ve barınma yerleri için hazırlanan form ise Ek Tablo 3’de verilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

İncelenen balıkçı barınağı, barınma ve çekek yerlerine ait teknik bilgiler, ilgili durum tespit formu kullanılarak bizzat yüz yüze görüşmeler yapılarak alınmıştır. Ayrıca bu konuda Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından balıkçılık kıyı yapılarına yönelik oluşturulan, veri tabanından da yararlanılmıştır. Görüşmeler daha çok balıkçı kooperatifi başkanları ile yapılmıştır. Fakat bazı balıkçılık kıyı yapılarını işleten kooperatif başkanlarına ulaşılamamıştır. Bu nedenle sözkonusu kıyı yapılarına ait bilgiler tam olarak alınamamıştır.

3. BULGULAR

Bu çalışmada, Trabzon il sınırları içerisinde yer alan 11 adet balıkçı barınağı, 13 adet çekek yeri, 3 adet barınma yeri incelenmiş ve bu tesislere ait veriler tablo ve şekiller ile gösterilmiştir.

3.1. Of Balıkçı Barınağı

Bu balıkçı barınağı için, farklı iki yolla (durum tespit formu ve UDHB) sağlanan veriler Tablo 5'te gösterilmiştir. Of ilçesinin doğusunda yer alan barınak SS Of İlçe Merkezi ve Eskipazar Beldesi Su Ürünleri Kooperatifi tarafından işletilmektedir. Barınakta yer alan yapıların önemli bir kısmı, barınağı işleten kooperatif tarafından inşa edilmiştir. Kooperatifin ilkyardım ve yangın söndürme hizmetini Of Belediyesi'nden aldığı belirlenmiştir. Barınağın ana mendirek uzunluğu 710 m, tali mendirek boyunun ise Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (UDHB) verilerine göre 270 m ve görüşme yapılan kooperatif başkanına göre ise 285 m olduğu tespit edilmiştir (Şekil 6). Barınağı işleten kooperatife ait üye sayısının toplamda 96 kişi ve bunun 20'sinin profesyonel balıkçı olduğu saptanmıştır. Barınakta bulunan 58 adet damın yeni yapıldığı görülmüştür (Şekil 7). Barınakta Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na ait ofis bulunmaktadır.

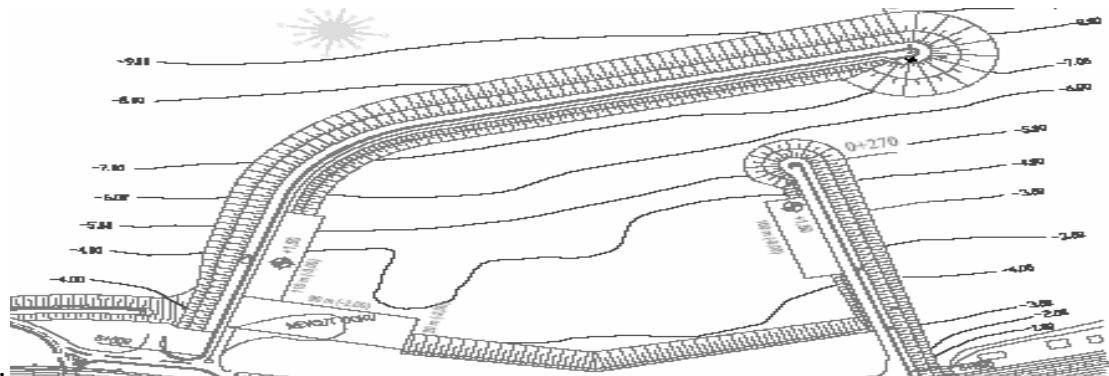
Tablo 5. Of balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER	
Koordinatı	40° 16'48" K, 040° 57' 25" D
İşletme şekli	Barınak / Kira
İşleten kuruluşun adı	SS Of İlçe Merkezi ve Eskipazar Beldesi Su Ürünleri Kooperatifi
İmar planı durumu/tarihi	Var/22.04.2008
ÇED durumu	Var, 29.04.2009
Ulaşım bağlantısı	Asfalt yol (0.15 km)
Rıhtım uzunluğu/ Basen iç suderinliği	110 m/2-4 m
Korunan su alanı	8.8 ha
Ana mendirek boyu	710 m
Tali mendirek boyu	285 m-270 m*
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	75 adet
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	65 adet
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	40 adet
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet

Tablo 5'in devamı.

Kooperatifin toplam üye sayısı	96; 76 amatör ve 20 profesyonel balıkçı	
Barınaktaki dam sayısı	58	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	1 adet seyyar	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Var	
Çekme yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Buz üretim birimi	Var	..... ton
Soğuk hava deposu	Yok	..... m ³
Balık satış yeri	Yok	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Var	
Tuvalet	Var	
Otopark	Var	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Var	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Var	
Atık alım tesisi	Yok	
Sentine suyu alım tesisi	Yok	..... m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atık alım tesisi	Yok	..... m ² /m ³
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Evet	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Yok	

* UDHB verisidir

Şekil 6. Of balıkçı barınağı genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 7. Of balıkçı barınağının görünüşü.

3.2. Araklı Balıkçı Barınağı

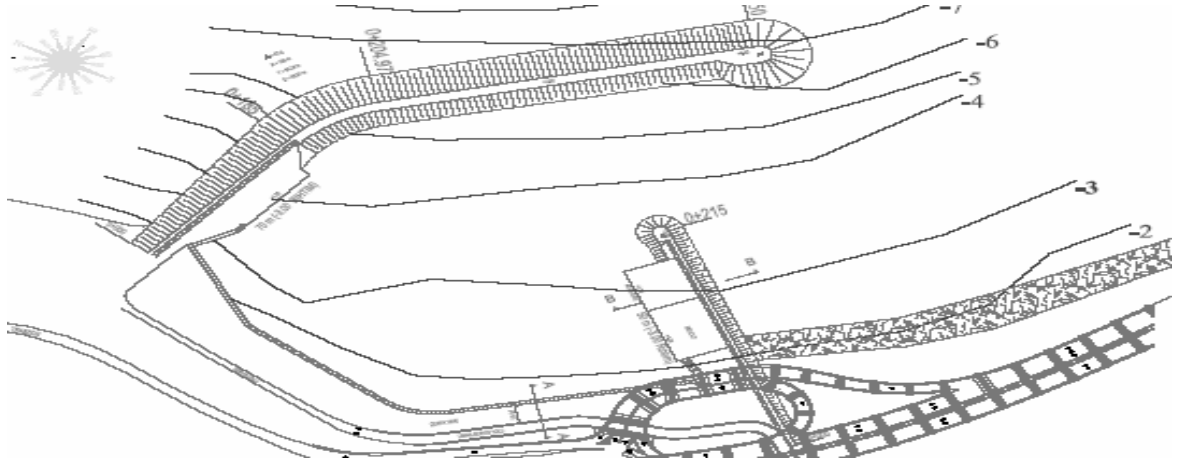
Bu balıkçı barınağı Araklı tünelinin doğu kısmına yakın bir konumda yer almakta olup, ana mendirek boyu 450 m ve tali mendirek boyu ise 215 m'dir (Tablo 6), (Şekil 8). Barınakta üstyapısal işlemlere yönelik tesislerin inşası devam etmekte olup mevcut dam sayısı 130 adettir (Şekil 9). Barınağın ulaşım bağlantısı oldukça uygun olup, işletmesini SS Araklı Su ürünleri Kooperatifi yapmaktadır. Barınaktaki tuvaletleri Araklı Belediyesinin yaptırdığı ve atık alımlarının da bu Belediye tarafından yürütüldüğü saptanmıştır. Barınağa kayıtlı tekne sayısı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı verilerine göre 120 iken kooperatif kayıtlarında 150 olduğu tespit edilmiştir (Tablo 6). Barınakta altyapısal işlemlere yönelik olarak sadece çekek yeri bulunmadığı, üstyapısal işlemlere yönelik tesis olarak ise rıhtım ve tuvaletin olduğu görülmüştür.

Tablo 6. Araklı balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	40° 56'43" K-040° 03' 22" D	
İşletme şekli	Barınak / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Araklı Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Stabilize yol (0.2km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	50m/2 m	
Korunan su alanı	7 ha	
Ana mendirek boyu	450 m	
Tali mendirek boyu	215 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	30 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	75 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	150 adet tekne/120 tekne*	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	170; 90 amatör ve 80 profesyonel balıkçı	
Barınaktaki dam sayısı	130 adet	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	2adet	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Var	
Çekme yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m2
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m2
Buz üretim birimi	Yok	..... ton
Soğuk hava deposu	Yok	..... m3
Balık satış yeri	Yok	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Var	
Otopark	Yok	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Sintine suyu alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atık alım tesisi	Yok	m ² / m ³
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Bilgi yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlk yardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Yok	

*UDHB verisidir.

Şekil 8. Araklı balıkçı barınağı genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 9. Araklı balıkçı barınağının görünüşü

3.3.Arsin Balıkçı Barınağı

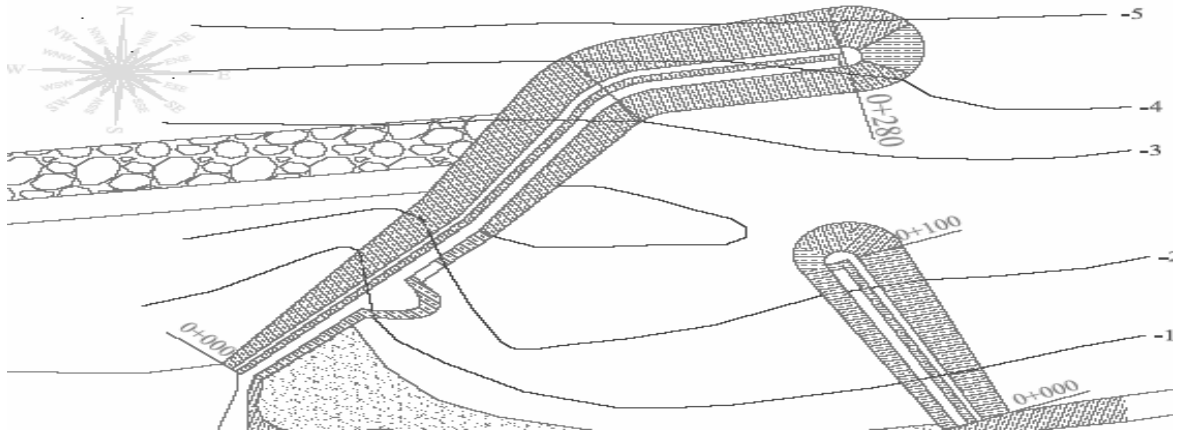
Bu balıkçı barınağı için toplanan veriler Tablo 7’de verilmiştir. Barınağa kayıtlı teknelerin önemli bir kısmı başka barınaklarda faaliyetlerini sürdürdüğü için Arsin balıkçı barınağının birkaç küçük tekne dışında kullanmadığı görülmüştür. Barınak Arsin sahil dolgusu projesi içerisinde yer aldığı için genel olarak kullanılmamaktadır. Barınağın dolgu alanı inşası öncesi genel yerleşim planı Şekil 10’da verilmiştir. Altyapısal ve üstyapısal

işlevlere yönelik tesisler bakımından birçok eksiği bulunmaktadır (Şekil 11). İşletmesini SS Arsin Merkez Su ürünleri Kooperatifi yapmaktadır.

Tablo 7. Arsin balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	40° 57'24" K-039° 6' 27" D	
İşletme şekli	Barınak / Geçici devir	
İşleten kuruluşun adı	SS Arsin Merkez Su Ürün. Koop.	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Toprak yol (0.1km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	12m/ 1m	
Korunan su alanı	2.2 ha*	
Ana mendirek boyu	280 m*	
Tali mendirek boyu	100 m *	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	50 adet*	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	70 adet tekne*	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır	
Kooperatifin toplam üye sayısı	140; 120 amatör, 20 prf. balıkçı	
Barındaki dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	1 adet seyyar	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Yok	
Çekme yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m2
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m2
Buz üretim birimi	Yok	..... ton
Soğuk hava deposu	Yok	..... m3
Balık satış yeri	Yok	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
Otopark	Yok	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Var	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Sintine suyu alım tesisi	Yok	m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atık alım tesisi	Yok	m ² /m ³
Katı atıklar MARPOL'e göre alınıyor mu?	Bilgi yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlk yardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Yok	

* UDHB verisidir.

Şekil 10. Arsin balıkçı barınağı genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

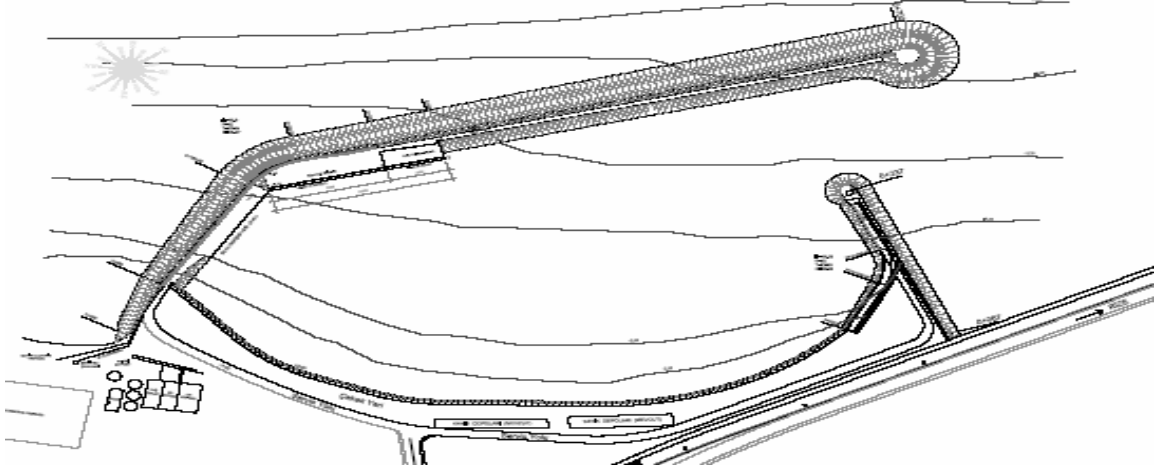
Şekil 11. Arsin balıkçı barınağının görünüşü

3.4. Yomra Balıkçı Barınağı

Yomra balıkçı barınağı ilçeden geçen transit yola oldukça yakın olup, ana mendirek uzunluğu 700 m, tali mendirek uzunluğu ise 237 m'dir. Barınakta 52 adet dam bulunmaktadır (Tablo 8). Barınağın genel yerleşim planı Şekil 12'de verilmiştir. Alt yapısal üniteleri tam olan barınağın, üst yapısal tesislerinin oldukça eksik olduğu tespit edilmiştir. Barınak Yomra limanı ile yan yana bulunmaktadır (Şekil 13).

Tablo 8. Yomra balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	40° 57'39" K- 039° 51' 30"D	
İşletme şekli	Barınak / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Yomra Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Asfalt yol (0.1km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	135 m/4m	
Korunan su alanı	13.6 ha	
Ana mendirek boyu	700 m	
Tali mendirek boyu	237 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	55 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	90 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	80 adet	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	25; 5 amatörve 20 profesyonel balıkçı	
Barıntaki dam sayısı	52 adet	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	1 adet	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	1 adet	
Fener	Var	
Çekek yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Buz üretim birimi	Yok	..... ton
Soğuk hava deposu	Yok	..... m ³
Balık satış yeri	Yok	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
Otopark	Yok	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Sintine suyu alım tesisi	Yok	m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atık alım tesisi	Yok	m ² /m ³
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Bilgi yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Yok	

Şekil 12. Yomra balıkçı barınağı genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 13. Yomra barınağının genel görünüşü

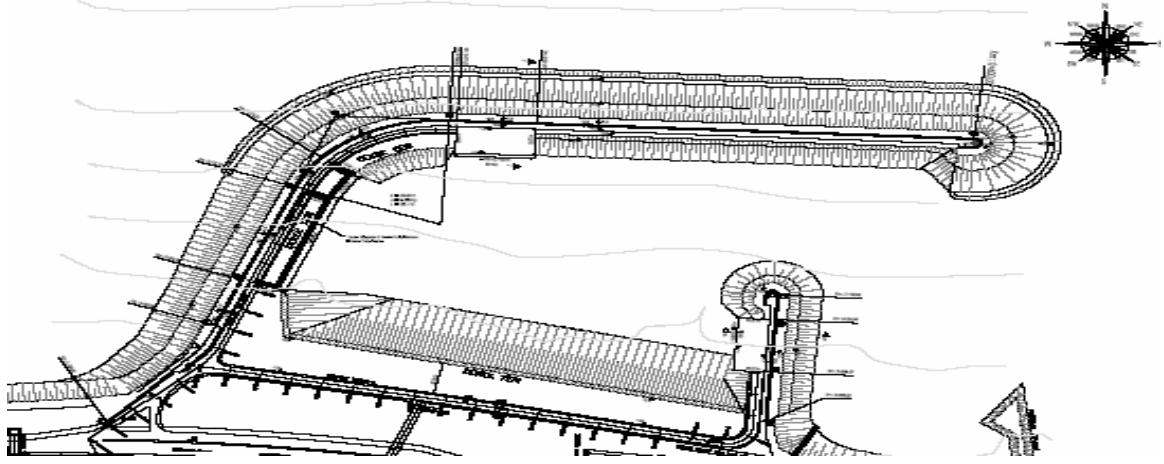
3.5. Trabzon Balıkçı Barınağı (100. Yıl)

Trabzon ilinin doğu kısmında yer alan bu barınağın, rıhtım uzunluğu 100 m ve basen iç su derinliği 4 m'dir. Barınak SS 100.yıl Su Ürünleri Kooperatifi tarafından işletilmekte olup dam sayısı 202 adettir (Tablo 9). İncelen barınaklar içerisinde alt ve üst yapısal işlevlere yönelik tesisleri en uygun olan barınaktır. Bu barınağın genel yerleşim planı Şekil 14 ve görünümü Şekil 15'te verilmiştir. Barınak çoğunlukla amatör balıkçılar tarafından kullanılmaktadır. Barınakta ilkyardım ve yangın söndürme hizmetleri işleten kooperatif tarafından verilmekte olup, GTHB'na bağlı ofis bulunmaktadır.

Tablo 9. Trabzon balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 0'25" K- 039°44' 49" D	
İşletme şekli	Barınak / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS 100.Yıl Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Var /16.10.2009	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Stabilize yol (0.01km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	100 m/4 m	
Korunan su alanı	7 ha	
Ana mendirek boyu	600 m	
Tali mendirek boyu	120 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	25 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	175 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	215 adet	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	238;60 amatör,178 profesyonel balıkçı	
Barınaktaki dam sayısı	202	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	2 adet	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	2 adet	
Fener	Var	
Çekek yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Var	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Var	..... m ²
Buz üretim birimi	Var	..... ton
Soğuk hava deposu	Var	..... m ³
Balık satış yeri	Var	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Var	
Tuvalet	Var 5 adet	
Otopark	Var	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Var	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Var	
Atık alım tesisi	Var	
Sintine suyu alım tesisi	Yok	m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atık alım tesisi	Yok	m ² /m ³
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Hayır	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Var	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Var	

Şekil 14. Trabzon balıkçı barınağı genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 15. Trabzon balıkçı barınağının görünüşü

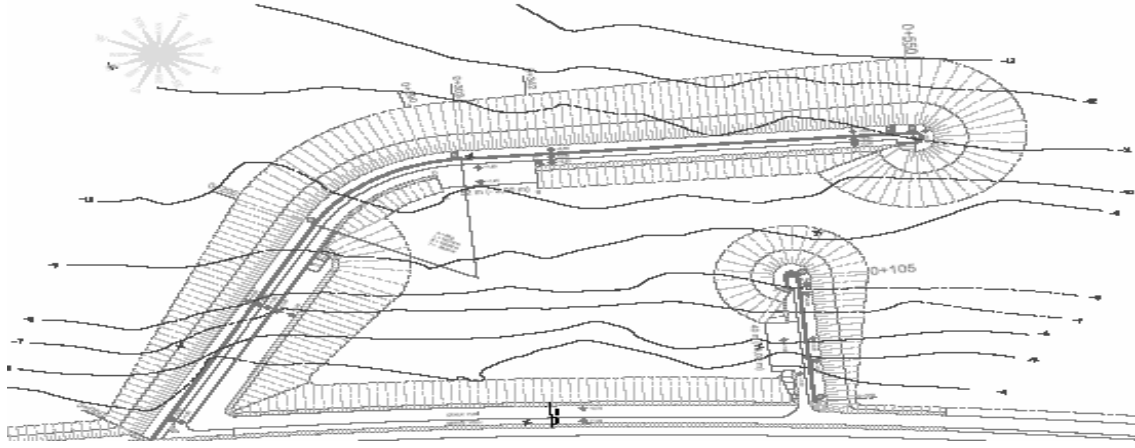
3.6. Faroz Balıkçı Barınağı

Faroz balıkçı barınağının konumunun $41^{\circ} 00' 38''$ K- $039^{\circ} 42'25''$ D olduğu ve SS Trabzon Merkez Su ürünleri Kooperatifi tarafından işletildiği saptanmıştır (Tablo 10). Barınakta yer alan yapıların önemli bir kısmı barınağı işleten kooperatif tarafından inşa edilmiştir. Barınağın ana mendirek boyunun 640 m, tali mendirek boyunun ise 105 m olduğu tespit edilmiştir (Şekil 16). Barınakta 138 adet dam (Şekil 17) ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına ait bir ofis bulunmaktadır.

Tablo 10. Faroz balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 00'38"K- 039° 42' 25"D	
İşletme şekli	Barınak / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Trabzon Merkez Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Var / 24.05.2002	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Asfalt (0.1 km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	63 m - 40 m*/3m	
Korunan su alanı	5ha	
Ana mendirek boyu	640 m-550 m*	
Tali mendirek boyu	105m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	23 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	85 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	155 adet	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	170; 5 amatör ve 165 profesyonel balıkçı	
Barınaktaki dam sayısı	138	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	2 adet	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	2 adet	
Fener	Var	
Çekme yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Var	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Var	..... m ²
Buz üretim birimi	Var	..... ton
Soğuk hava deposu	Var	..... m ³
Balık satış yeri	Var	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Var	
Otopark	Var	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Var	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Var	
Atık alım tesisi	Yok sadece tank var	
Sintine suyu alım tesisi	Yok	..... m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atık alım tesisi	Yok	..... m ² /m ³
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Evet	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Var	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Var	

Şekil 16. Faroz balıkçı barınağının genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

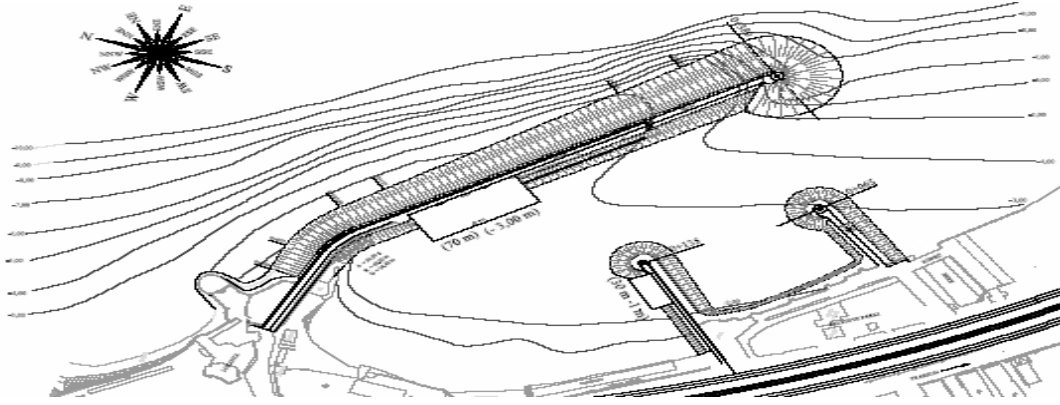
Şekil 17. Faroz balıkçı barınağının görünüşü

3.7. Akçaabat Balıkçı Barınağı

Akçaabat ilçesinin batısında yer alan bu barınakSS Akçaabat Merkez Su ürünleri Kooperatifi tarafından işletilmektedir. Barınağın ana mendirek boyunun 380 m, tali mendirek boyunun ise 65 m olduğu belirlenmiştir. Kayıtlı tekne sayısı 115 olan barınakta 38 adet dam bulunmaktadır (Tablo 11). Genel yerleşim planı Şekil 18 ve görünüşü Şekil 19'da verilen barınakta üst yapısal işlevlere yönelik tesisler oldukça bakımsızdır. Ayrıca barınak içerisinde faaliyet gösteren 2 adet restoran bulunmaktadır. Barınağa ulaşım sağlayan yolun Karadeniz sahil yoluna bağlı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 11. Akçaabat balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 01'36" K- 039° 34' 02" D	
İşletme şekli	Barınak / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Akçaabat Merkez Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Var / 03.10.2007	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Asfalt (0.01km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	30m/1m	
Korunan su alanı	4.4 ha	
Ana mendirek boyu	380 m	
Tali mendirek boyu	65 m-135 m *	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	25 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	100 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	115 adet	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	130; 44 amatör ve 86 profesyonel balıkçı	
Barınaktaki dam sayısı	38	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	2 adet	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	4 adet	
Fener	Var	
Çekme yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Buz üretim birimi	Yok	..... ton
Soğuk hava deposu	Yok	..... m ³
Balık satış yeri	Yok	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Var	
Tuvalet	Var	
Otopark	Var	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Var	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Var	
Atık alım tesisi	Yok	
Sintine suyu alım tesisi	Yok	..... m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atık alım tesisi	Yok	..... m ² /m ³
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Hayır	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Var	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Var	

Şekil 18. Akçaabat balıkçı barınağı genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

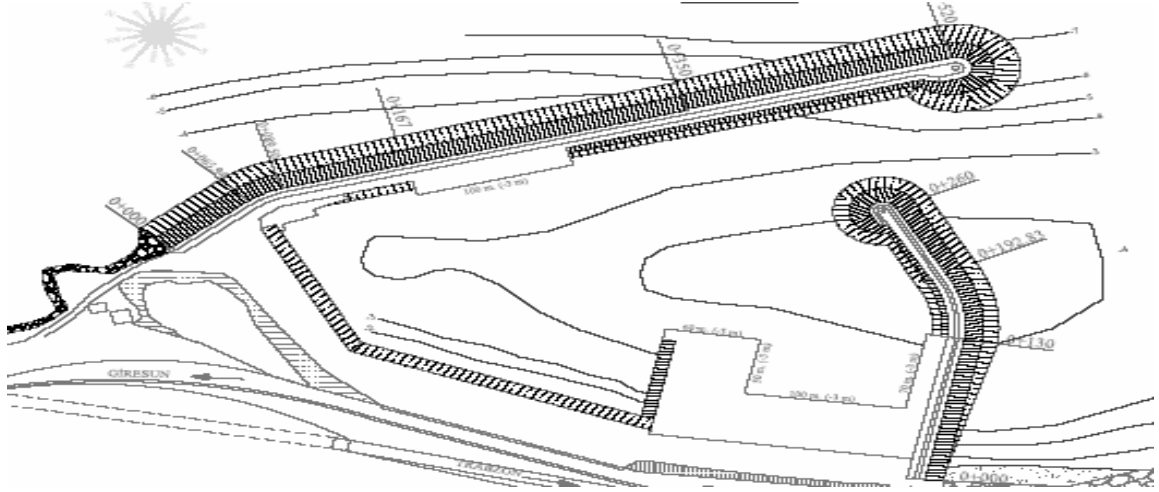
Şekil 19. Akçaabat balıkçı barınağının görünüşü

3.8. Yoroz Balıkçı Barınağı

Yoroz balıkçı barınağının ana mendirek uzunluğu 520 m ve tali mendirek boyu 260 m'dir (Tablo 12). Bu barınak özellikle balık işleme ünitelerini yer aldığı Çarşıbaşı ilçesinde yer almaktadır. İşletmesini SS Fenerköyü Su ürünleri Kooperatifi yapmaktadır. Şekil 20'de barınağın genel yerleşim planı verilmiştir. Bu barınakta dam mevcut değildir. Barınakta ilkyardım ve yangın söndürme hizmeti Çarşıbaşı Belediyesi tarafından verilmektedir. Barınağın genel olarak alt yapısal işlevlere yönelik tesislerinin yeterli olduğu görülürken, üst yapısal işlevlere yönelik birimlerinin tam olmadığı saptanmıştır (Şekil 21).

Tablo 12. Yoroz balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 6'15" K - 039° 25' 56" D	
İşletme şekli	Barınak / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Fenerköy Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Toprak yol (0.15km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	100m/2m	
Korunan su alanı	6.5 ha	
Ana mendirek boyu	520 m	
Tali mendirek boyu	260 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	90 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	60 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	60 adet	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	50;tamamı profesyonel balıkçı	
Barınaktaki dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	11 adet seyyar	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	1 adet	
Fener	Var	
Çekme yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Buz üretim birimi	Yok	..... ton
Soğuk hava deposu	Yok	..... m ³
Balık satış yeri	Yok	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Var	4 adet
Otopark	Var	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Sintine suyu alım tesisi	Yok	..... m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atık alım tesisi	Yok	..... m ² /m ³
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Hayır	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlk yardım ve yangın söndürme sistemi	Belediye	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Var	

Şekil 20. Yoroz balıkçı barınağı genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 21. Yoroz balıkçı barınağının görünüşü

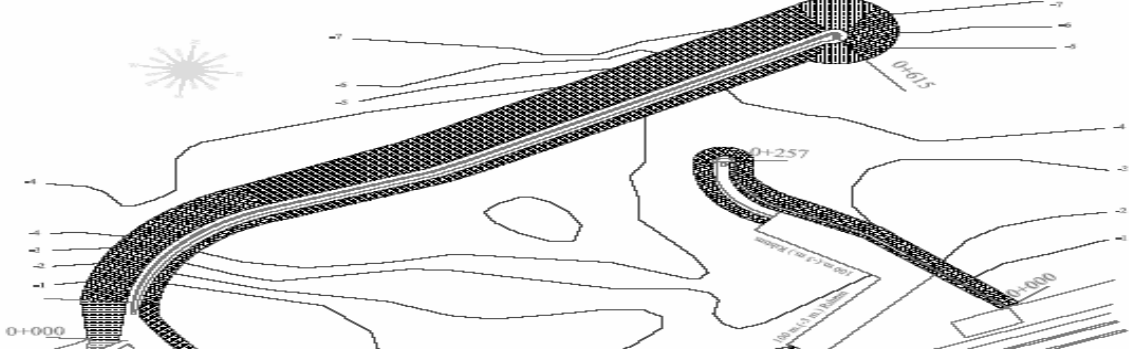
3.9. Çarşıbaşı Balıkçı Barınağı

Bu balıkçı barınağı Çarşıbaşı ilçesinde yer almaktadır. Tablo 13’de barınak ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bu ilçede su ürünleri işleme fabrikalarının bulunması nedeniyle, av sezonunda barınaktaki faaliyetlerin oldukça yoğun olduğu saptanmıştır. İşletmesini SS Çarşıbaşı Su ürünleri Kooperatifi yapmaktadır. Şekil 22’de barınağın genel yerleşim planı yer almaktadır. Barınakta GTHB’na ait ofis bulunmaktadır. Barınakta ilkyardım ve yangın söndürmeye yönelik hizmetler verilmemektedir. Barınağın genel olarak altyapısal işlevlerine yönelik tesislerin uygun olduğu görülürken, üst yapısal işlevlerine yönelik birimlerin tam olmadığı belirlenmiştir(Şekil 23).

Tablo 13. Çarşıbaşı balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 05'01" K - 039° 22' 16" D	
İşletme şekli	Barınak / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Çarşıbaşı Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Var, 27.11.2007	
Ulaşım bağlantısı	Asfalt Yol (0.15km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	200m/3m	
Korunan su alanı	10 ha	
Ana mendirek boyu	615m	
Tali mendirek boyu	257 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	45 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	75 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	100 adet	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	Bilgi alınmamıştır	
Barınaktaki dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	Yok	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Var	
Çekme yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Buz üretim birimi	Yok	..... ton
Soğuk hava deposu	Yok	..... m ³
Balık satış yeri	Yok	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Var	
Otopark	Var	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Var	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Sintine suyu alım tesisi	Yok	..... m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Yok	..... m ² /m ³
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Yok	

Şekil 22. Çarşıbaşı balıkçı barınağı genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 23. Çarşıbaşı balıkçı barınağının görünüşü

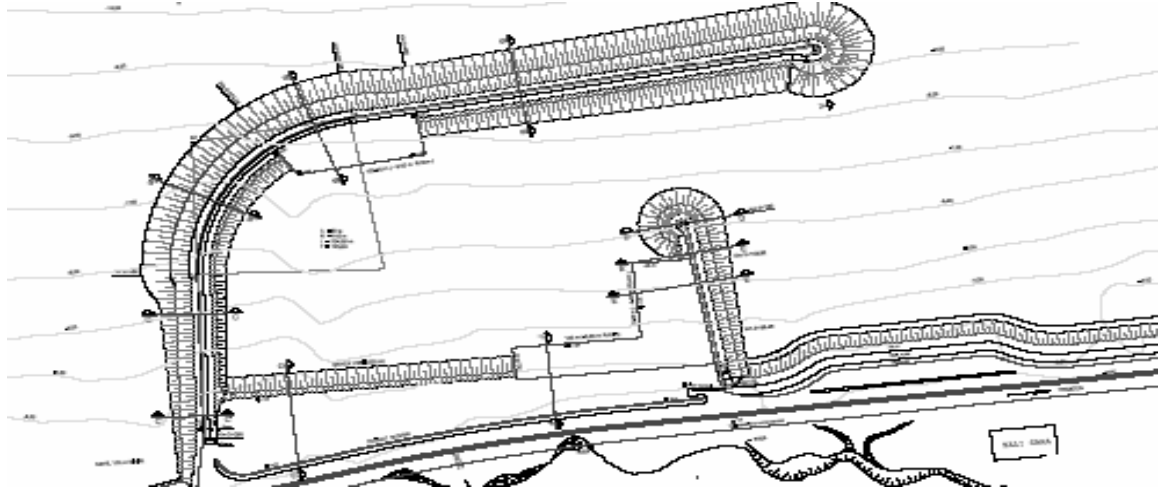
3.10. Vakfıkebir Balıkçı Barınağı

Vakfıkebir ilçesinde yer alan bu barınağın, ana mendirek boyunun 804 m, tali mendirek boyunun 109 m ve rıhtım uzunluğunun ise 100 m olduğu saptanmıştır (Tablo 14). İşletmesini SS Büyük liman su ürünleri kooperatifi yapmaktadır. Şekil 24'de barınağın genel yerleşim planı yer almaktadır. Barınakta dam bulunmamaktadır (Şekil 25). Barınağı işleten kooperatifin üye sayısı toplamda 34 kişidir. Genelde alt yapısal işlevlere yönelik tesisleri tam olan barınağın üst yapısal işlevlere yönelik tesisleri oldukça yetersizdir.

Tablo 14. Vakfıkebir balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 2'56" K- 039° 16' 26"D	
İşletme şekli	Barınak / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Büyükliman Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Var /06.07.2005	
ÇED durumu	Var, 12.12.2005	
Ulaşım bağlantısı	Asfalt yol(0.01km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	100m/3m	
Korunan su alanı	8.3 ha	
Ana mendirek boyu	804 m	
Tali mendirek boyu	109 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	65 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	55 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	30 adet	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	34; 20 amatör ve 14 profesyonel balıkçı	
Barınaktaki dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	4 adet	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	3 adet	
Fener	Var	
Çekme yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Buz üretim birimi	Yok	..... ton
Soğuk hava deposu	Yok	..... m ³
Balık satış yeri	Yok	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Var	
Tuvalet	Var 2adet	
Otopark	Var	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Var	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Var	
Atık alım tesisi	Yok	
Sintine suyu alım tesisi	Yok	..... m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atık alım tesisi	Yok	..... m ² /m ³
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Evet	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlk Yardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Var	

Şekil 24. Vakfikebir balıkçı barınağı genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

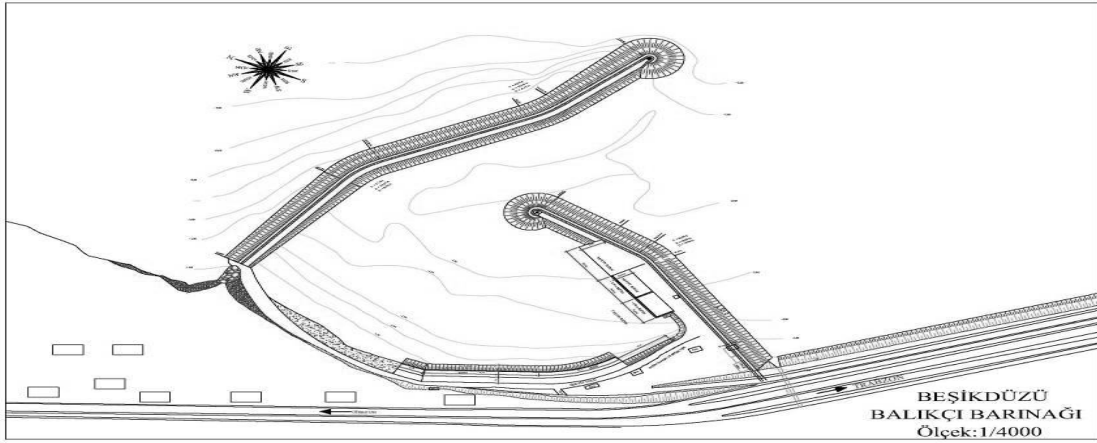
Şekil 25. Vakfikebir balıkçı barınağının görünüşü

3.11. Beşikdüzü Balıkçı Barınağı

Beşikdüzü balıkçı barınağı için yüz yüze görüşme ile sağlanan veriler Tablo 15'te gösterilmiştir. Beşikdüzü balıkçı barınağı Beşikdüzü ilçesinin batı bölgesinde yer almaktadır. İşletmesini SS Beşikdüzü Su ürünleri Kooperatifi yapmaktadır. Şekil 26'da barınağın genel yerleşim planı ve Şekil 27'de görünüşü yer almaktadır. Alt ve üst yapı işlevlerine yönelik tesislerden, bazılarını barınağı işleten kooperatifin yaptırdığı tespit edilmiştir. Barınağın rıhtım uzunluğu 146 m ve basen içi su derinliği 2 m'dir.

Tablo 15. Beşikdüzü balıkçı barınağına ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 3'52" K - 039°13' 21" D	
İşletme şekli	Barınak / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Beşikdüzü Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Stabilize yol (0.05km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	146m/2m	
Korunan su alanı	7 ha	
Ana mendirek boyu	558 m	
Tali mendirek boyu	380m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	95 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	20 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	90 tekne/50 tekne*	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	157; 147 amatörve 10 profesyonel balıkçı	
Barınaktaki dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	3 adet	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	1 adet	
Fener	Var	
Çekme yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Var	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Var	..... m ²
Buz üretim birimi	Yok	..... ton
Soğuk hava deposu	Yok	..... m ³
Balık satış yeri	Yok	
Kasa yıkama yeri	Yok	
Balık işleme tesisi	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Var	3adet
Otopark	Var	
Akaryakıt pompası	Yok	
İdare binası alanı	Var	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Var	
Atık alım tesisi	Yok	
Sintine suyu alım tesisi	Yok	..... m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Katı atık alım tesisi	Yok	..... m ² /m ³
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Evet	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Var	

Şekil 26. Beşikdüzü balıkçı barınağı genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

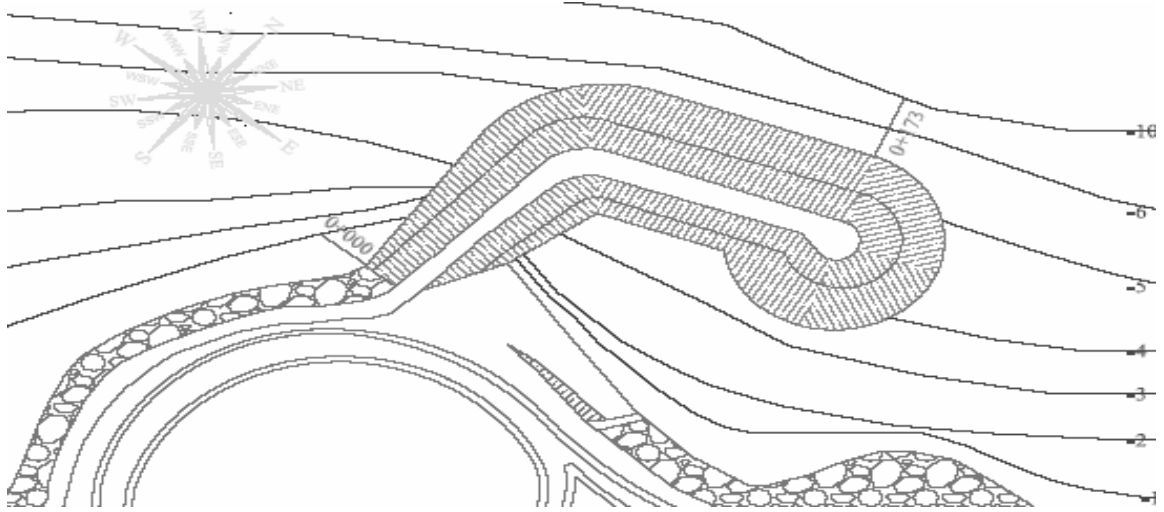
Şekil 27. Beşikdüzü balıkçı barınağının görünüşü

3.12. Of Eskipazar Çekek Yeri

Eskipazar çekek yeri Of ilçesinin en doğusunda Rize sınırında yer almaktadır. Ana mendirek boyu 173 m olan çekek yerinin tali mendireği bulunmamaktadır (Tablo 16). İşletmesini Of balıkçı barınağını da işleten SS Of ilçe merkezi ve Eskipazar Beldesi su ürünleri kooperatifi yapmaktadır. Şekil 28’de çekek yerinin genel yerleşim planı ve Şekil 29’da görünüşü yer almaktadır. İlk yardım ve yangın söndürme hizmetleri Of Belediyesi tarafından sağlanmaktadır. Alt yapıda çekek yeri mevcut olup, ancak elektrik, su ve fener bulunmadığı saptanmıştır. Üst yapısal tesis olarak sadece tuvalet bulunduğu görülmüştür.

Tablo 16. Eskipazar çekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	40° 58'17" K - 040° 18' 41" D	
İşletme şekli	Çekek yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Of İlçe Merkezi ve Eskipazar Beldesi SuÜrünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Toprak yol(0.1km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	Yok	
Korunan su alanı	0.8 ha	
Ana mendirek boyu	173 m	
Tali mendirek boyu	Yok	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	15 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	10 adet tekne	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	96;76 amatör ve 20 profesyonel balıkçı	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	3 adet	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	1 adet	
Fener	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Var	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 28. Eskipazar çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

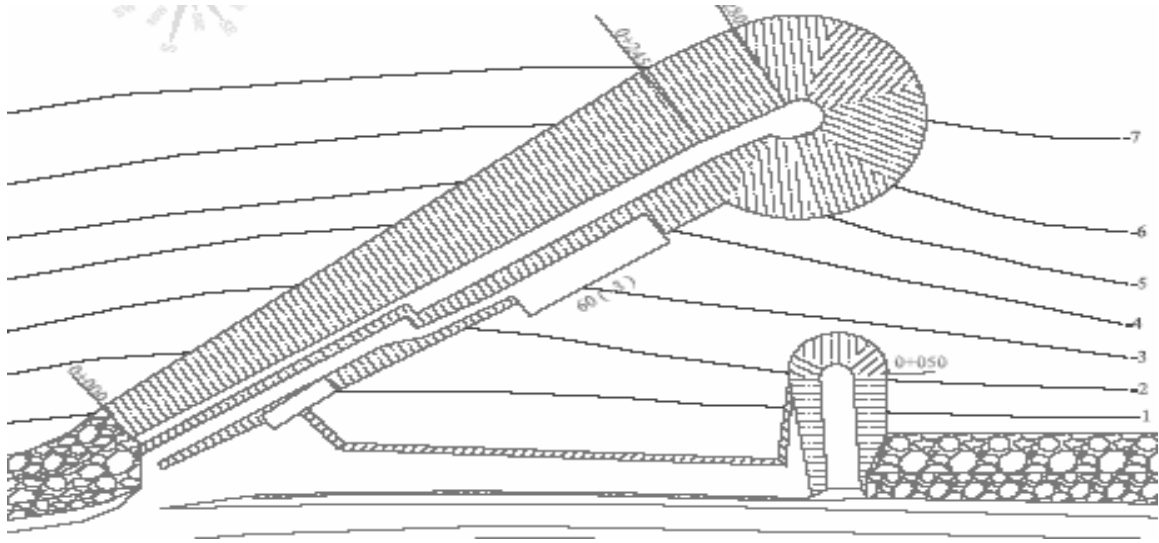
Şekil 29. Eskipazar çekek yerinin görünüşü

3.13. Sürmene Soğuksu Mahallesi Çekek Yeri

Bu çekek yeri Sürmene ilçesinin doğusunda yer almaktadır. İşletmesini SS Sürmene merkez su ürünleri kooperatifi yapmaktadır. Ana mendirek boyu 280 m olan çekek yerinin tali mendirek boyu 50 ve rıhtım uzunluğu 60 m'dir(Tablo 16). Şekil 30'da çekek yerinin genel yerleşim planı yer almaktadır. Tesiste 50 adet dam bulunmaktadır(Şekil 31). Ayrıca çekek yeri içerisinde AKUT'a ait bir konteynır bulunmaktadır.

Tablo 16. Soğuksu çekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	40° 54'43" K - 040° 08' 05" D	
İşletme şekli	Çekek yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Sürmene Merkez Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Stabilize (0.01km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	60m/3m	
Korunan su alanı	1.6 ha	
Ana mendirek boyu	280 m	
Tali mendirek boyu	50m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	15 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	30 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	60 adet tekne	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	46; 26 amatör ve 20 profesyonel balıkçı	
Dam sayısı	50	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	Yok	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Yok	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 30. Soğuksu çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 31. Soğuksu çekek yerinin görünüşü

3.14. Araklı Kalecik Çekek Yeri

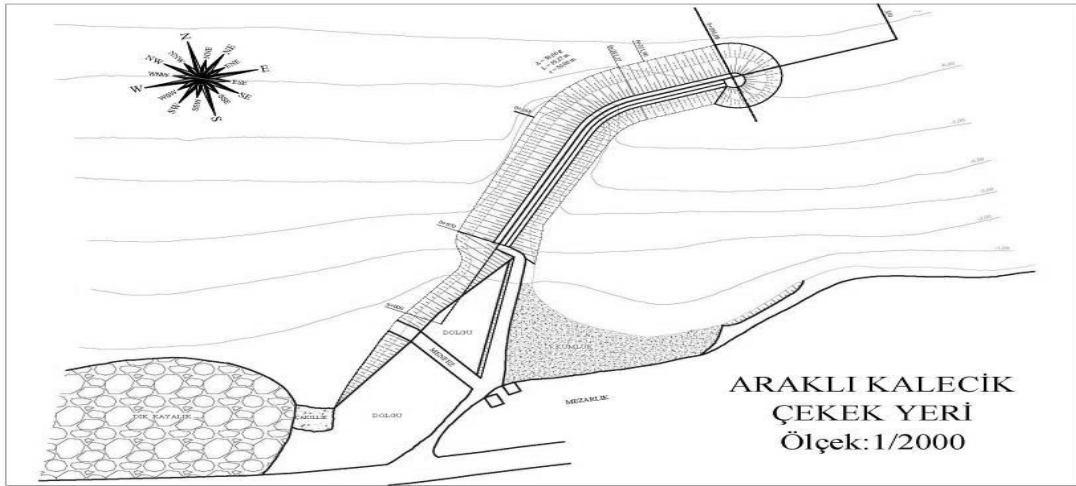
Kalecik çekek yeri Araklı ilçesinde $40^{\circ} 57'32''$ K - $40^{\circ} 01'54''$ D mevkiinde yer almaktadır. İmar planı ve ÇED raporu bulunmamaktadır. Çekek yeri herhangi bir kooperatif tarafından işletilmemektedir. Bundan dolayı amatör ve profesyonel balıkçı sayısı tespit edilememiştir. Çekek yerinin ana mendirek boyu 280 m, tali mendirek boyununise 70 m olduğu tespit edilmiştir (Tablo 18). Şekil 32'de çekek yerinin genel yerleşim planı yer almaktadır. Elektrik bağlantısına sahip olan çekek yerinin, su bağlantısı

olmadığı tespit edilmiştir. Üst yapısal işlemlere yönelik herhangi bir tesise sahip değildir (Şekil 33).

Tablo 18. Kalecik çekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	40° 57'32" K - 40° 01' 54" D	
İşletme şekli	Çekek yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	İşletmecisi yok	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Stabilize yol (0.1km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	Yok	
Korunan su alanı	1.3 ha	
Ana mendirek boyu	280 m	
Tali mendirek boyu	70m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	28 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	15 adet tekne	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır	
Kooperatifin toplam üye sayısı	Bilgi alınamamıştır	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Yok	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	..... adet	
Su	Yok	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	..... adet	
Fener	Yok	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	Yok
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	Yok
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Bilgi yok	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Var	

Şekil 32. Kalecik çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 33. Kalecik çekek yerinin görünüşü

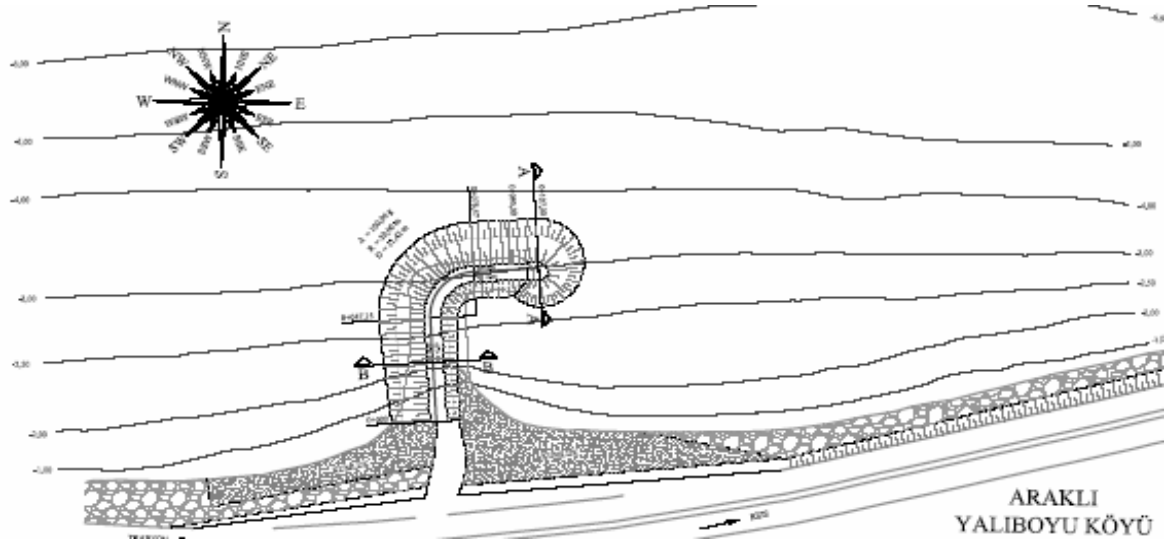
3.15. Araçlı Yalıboyu Köyü Çekek Yeri

Yalı boyu çekek yeri Araçlı ilçesinin batısında yer almaktadır. Çekek yerinin ana mendirek boyu 107 mdir. Tali mendirek bulunmamaktadır (Tablo 19). Şekil 34'de çekek yerinin genel yerleşim planı yer almaktadır. Çekek yerinde 20 adet dam olduğu tespit edilmiştir (Şekil 35). Alt yapısal olarak çekek yerinin elektrik bağlantısı bulunduğu saptanmıştır. Üst yapısal işlemlere yönelik herhangi bir yapıya sahip olmadığı görülmüştür.

Tablo 19. Yalıboyu çekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	40° 57'20" K -040° 00' 52" D	
İşletme şekli	Çekek yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	Yok	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Stabilize(0.01km)	
Rıhtım uzunluğu/ Basen iç derinliği	Yok	
Korunan su alanı	0.3 ha	
Ana mendirek boyu	107 m	
Tali mendirek boyu	Yok	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	10 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	20 tekne/ 10 adet tekne*	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır	
Kooperatifin toplam üye sayısı	20; 20amatör balıkçı	
Dam sayısı	20	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	..... adet	
Su	Yok	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	..... adet	
Fener	Yok	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	Yok
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	Yok
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

*UDHB verisidir.

Şekil 34. Yalıboyu çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

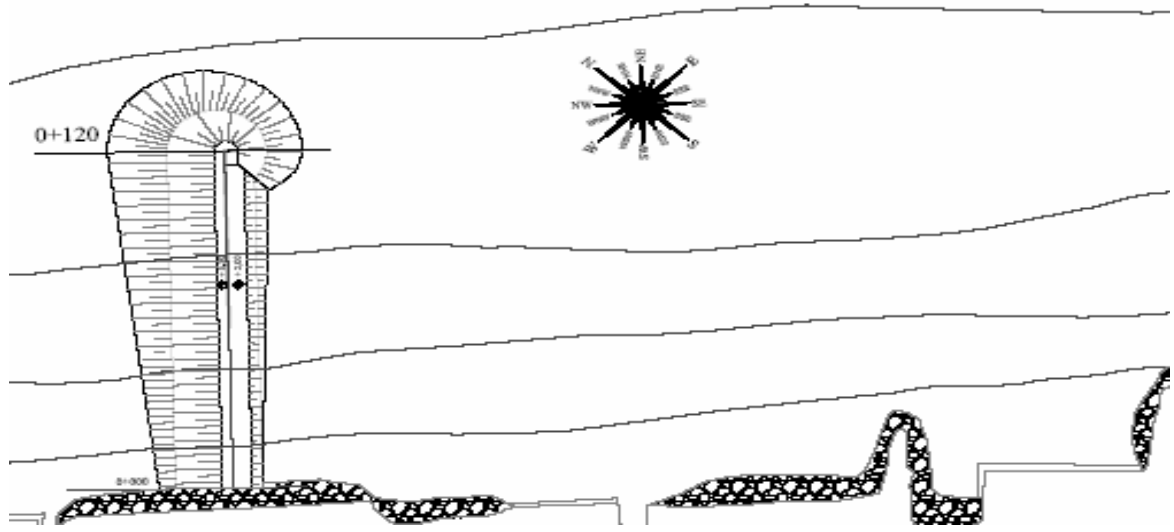
Şekil 35. Yalıboyu çekek yerinin görünüşü

3.16. Araştırma Enstitüsü Çekek Yeri

Bu çekek yeri Kaşüstü beldesinde yer almaktadır. İmar planı ve ÇED raporu bulunmamaktadır (Tablo 20). Şekil 36'da çekek yerinin genel yerleşim planı yer almaktadır. Çekek yerinin genel olarak kullanılmadığı ve buradaki teknelerin Yomra balıkçı barınağını kullandığı tespit edilmiştir. Altyapısal ve üst yapısal işlemlere yönelik herhangi bir tesis bulunmamaktadır (Şekil 37).

Tablo 20. Araştırma enstitüsü çekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	40° 57'23" K -039° 52' 18" D	
İşletme şekli	Çekek yeri /Diğer	
İşleten kuruluşun adı	Yok	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Stabilize yol (0.3km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	Yok	
Korunan su alanı	0.24 ha	
Ana mendirek boyu	120 m	
Tali mendirek boyu	30 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	25 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	10 adet tekne	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır	
Kooperatifin toplam üye sayısı	Bilgi alınamamıştır	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Yok	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	..... adet	
Su	Yok	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	..... adet	
Fener	Yok	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	Yok
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	Yok
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Bilgi yok	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 36. Araştırma enstitüsü çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 37. Araştırma enstitüsü çekek yerinin görünüşü

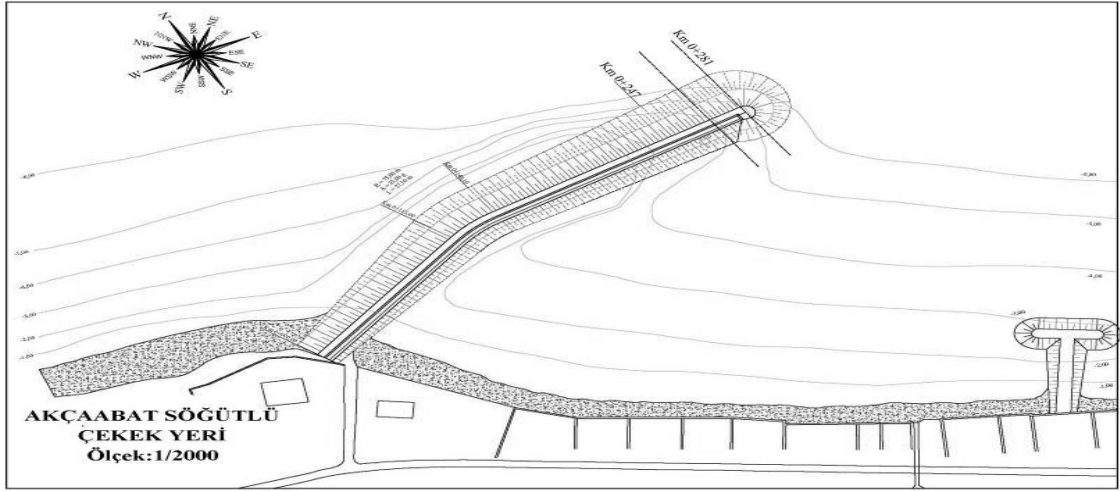
3.17. Söğütlü Çekek Yeri

Bu çekek yeri Söğütlü beldesinde $41^{\circ} 00' 47''$ K - $039^{\circ} 36' 58''$ D mevkiinde yer almaktadır. Ana mendirek boyu 281 m'dir. Tali mendirek bulunmamaktadır (Tablo 21). İşletmesini SS Söğütlü Su Ürünleri Kooperatifi yapmaktadır. Şekil 38'de çekek yerinin genel yerleşim planı yer almaktadır. Çekek yerinde 35 adet dam bulunmaktadır (Şekil 39). Çekek yerinin günümüzde otel inşaatı nedeniyle aktif olarak kullanılmadığı tespit

edilmiştir. Çekerek yerini işleten kooperatife 15 profesyonel, 120 amatör balıkçının kayıtlı olduğu saptanmıştır. İmar planı bulunmamaktadır. ÇED raporunun olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 21. Söğütlü çekerek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER	
Koordinatı	41° 00'47" K - 039° 36' 58" D
İşletme şekli	Çekerek yeri / Kira
İşleten kuruluşun adı	SS Akçaabat Söğütlü Su Ürünleri Kooperatifi
İmar planı durumu/tarihi	Yok
ÇED durumu	Var, 18.05.2007
Ulaşım bağlantısı	Toprak (0.5km)
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	Yok
Korunan su alanı	2.4 ha
Ana mendirek boyu	281 m
Tali mendirek boyu	Yok
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	40 adet
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	52 adet tekne
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır
Kooperatifin toplam üye sayısı	135;120 amatör ve 15 profesyonel balıkçı
Dam sayısı	35
ALT YAPI	
Elektrik	Var
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	..... adet
Su	Var
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	..... adet
Fener	Yok
ÜST YAPI	
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok
Ağ tamir yeri alanı	Yok
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok
Balık satış yeri	Yok
Kapalı depo	Yok
Tuvalet	Var
İdare binası alanı	Var
Atık alım tesisi	Yok
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Bilgi yok
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok

Şekil 38. Sögütlü çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 39. Sögütlü çekek yerinin görünüşü

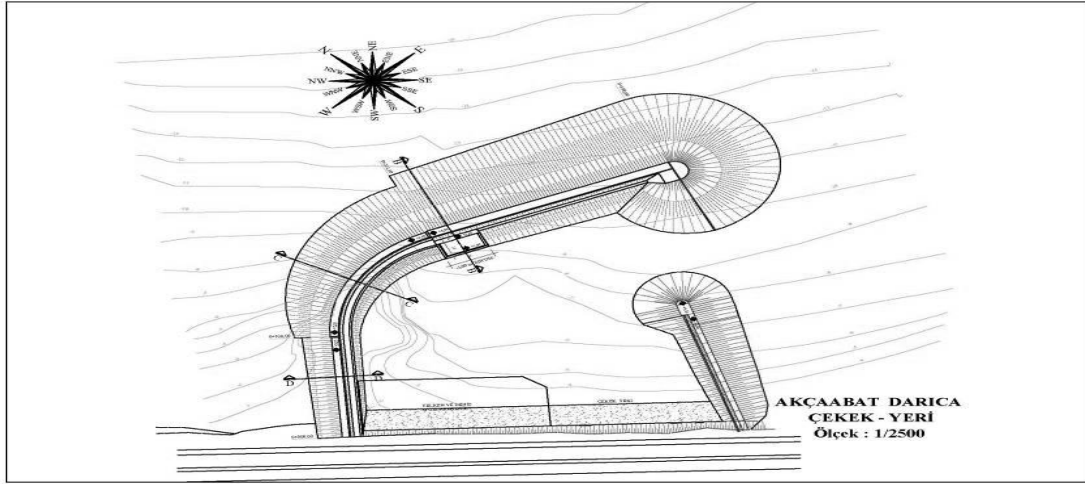
3.18. Darıca Çekek Yeri

Darıca beldesinde yer alanbu çekek yerine ait bilgiler Tablo 22’de verilmiştir. Çekek yerinde alt yapısal işlemlere yönelik herhangi bir tesisinin bulunmadığı tespit edilmiştir (Şekil 40). Üst yapısal işlemlere yönelik olarak ise sadece rıhtım bulunduğu belirlenmiştir (Şekil 41). Çekek yerinin imar planı ve ÇED raporu bulunmadığı saptanmıştır.

Tablo 22. Darıca çekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 02'50" K -039° 32' 43" D	
İşletme şekli	Çekek yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	Yok	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Toprak yol(0.1km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	30m /3m	
Korunan su alanı	3.8 ha	
Ana mendirek boyu	390 m	
Tali mendirek boyu	130 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	8 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	67 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	35 adet tekne	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır	
Kooperatifin toplam üye sayısı	35; 20 amatör ve 15 profesyonel balıkçı	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	3 adet	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	1 adet	
Fener	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	.....m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	.....m ²
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Bilgi yok	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 40. Darıca çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 41. Darıca çekek yerinin görünüşü

3.19. Salacık Çekek Yeri

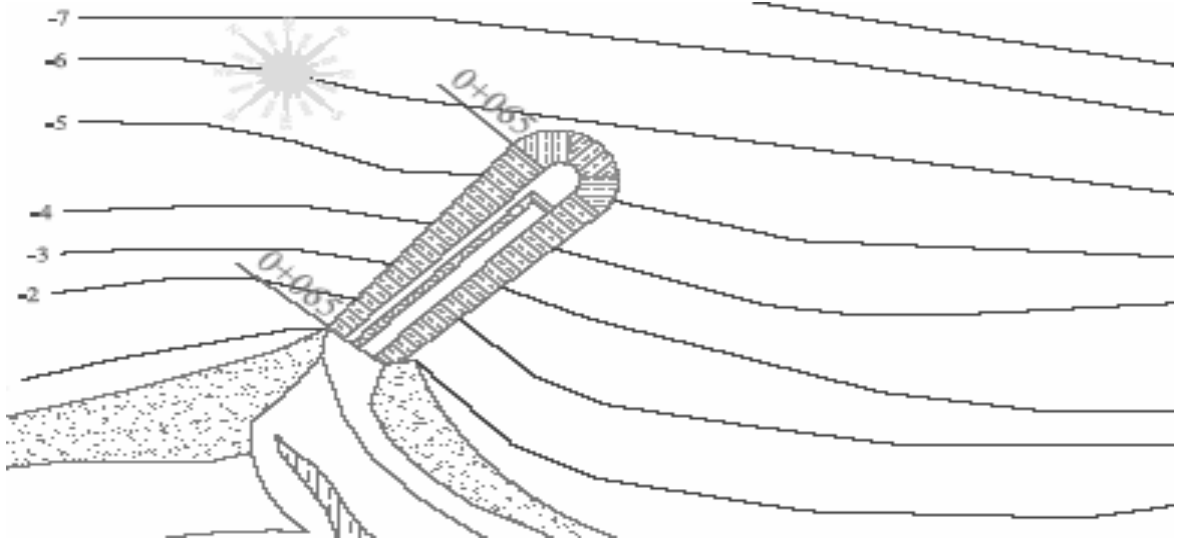
Akçaabat ilçesinde yer alan ve tali mendireği bulunmayan Salacık çekek yerine ait bilgiler Tablo 23’de verilmiştir. Alt yapısal ve üst yapısal işlemlere yönelik tesisleri genel olarak çok eksiktir. Yerleşim planı Şekil 42’de yer alan çekek yerinin yolu olmadığı için çok kullanılmadığı tespit edilmiştir. Yöredeki balıkçıların günümüzde daha çok Darıca çekek yerini kullandıkları belirlenmiştir. Bu çekek yerini kiralayan kooperatifin üyeler

arasında Kooperatifte amatör balıkçı bulunmadığı görülmüştür. Tali mendirek bulunmamaktadır (Şekil 43).

Tablo 23. Salacık çekek yeri verileri

GENEL BİLGİLER	
Koordinatı	41° 03'34" K - 039° 31' 54" D
İşletme şekli	Çekkek yeri / Kira
İşleten kuruluşun adı	SS Salacık Su Ürünleri Kooperatifi
İmar planı durumu/tarihi	Yok
ÇED durumu	Yok
Ulaşım bağlantısı	Yok
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	Yok
Korunan su alanı	0.2 ha
Ana mendirek boyu	65 m/45m*
Tali mendirek boyu	Yok
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	15 adet
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	20 adet tekne
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır
Kooperatifin toplam üye sayısı	49; tamamı profesyonelbalıkçı
Dam sayısı	Yok
ALT YAPI	
Elektrik	Yok
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	Yok
Su	Yok
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok
Fener	Yok
ÜST YAPI	
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok
Ağ tamir yeri alanı	Yok
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok
Balık satış yeri	Yok
Kapalı depo	Yok
Tuvalet	Yok
İdare binası alanı	Var
Atık alım tesisi	Yok
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Bilgi yok
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok

*UDHB verisidir

Şekil 42. Salacık çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

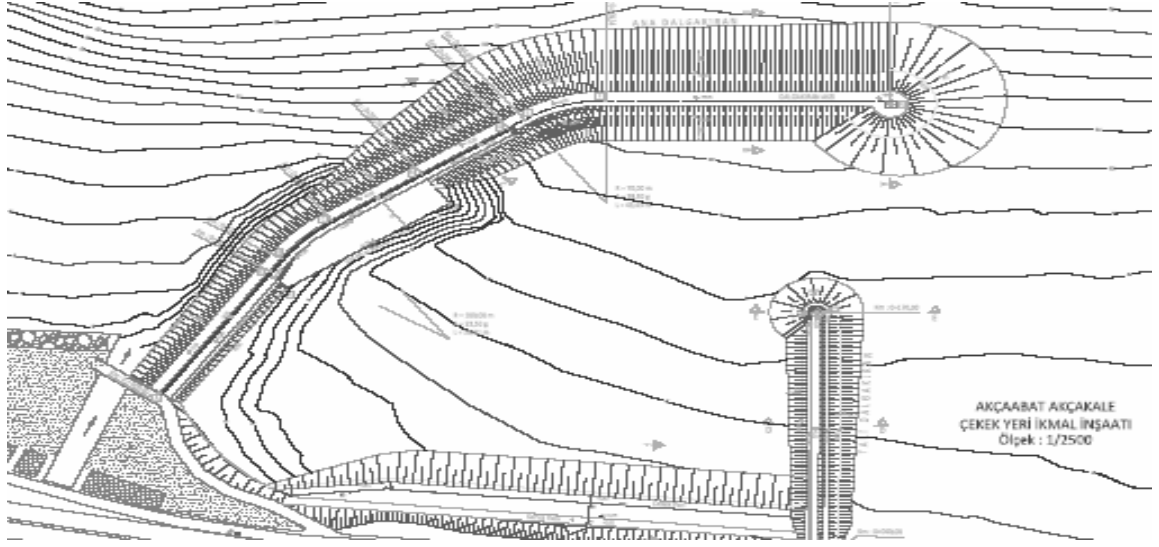
Şekil 43. Salacık çekek yerinin görünüşü

3.20. Akçakale Çekek Yeri

Akçakale çekek yeri Akçakale beldesinde yer almakta olup ana mendirek boyunun 450 m ve tali mendirek boyunun ise 170 m olduğu tespit edilmiştir (Tablo 24). Şekil 44'de çekek yerinin genel yerleşim planı yer almaktadır. Alt yapısal işlemlere yönelik tesislerinin tam, üst yapısal işlemlere yönelik ise rıhtım, tuvalet, idari bina bulunduğu tespit edilmiştir. Ayrıca otopark bulunmaktadır (Şekil 45). Bu barınağı kullanan 80 balıkçının, tamamının profesyonel balıkçı olduğu saptanmıştır.

Tablo 24. Akçakale çekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 04'43" K - 039° 30' 29"D	
İşletme şekli	Çekek yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Akçakale Beldesi Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Var /03.10.2007	
ÇED durumu	Var, 22.09.2006	
Ulaşım bağlantısı	Toprak yol (10km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	100m /4m	
Korunan su alanı	6.5 ha	
Ana mendirek boyu	450m	
Tali mendirek boyu	170m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	25 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	70 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	120 adet tekne	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	80; tamamı profesyonel balıkçı	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	Yok	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Var 3 adet	
İdare binası alanı	Var	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 44. Akçakale çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

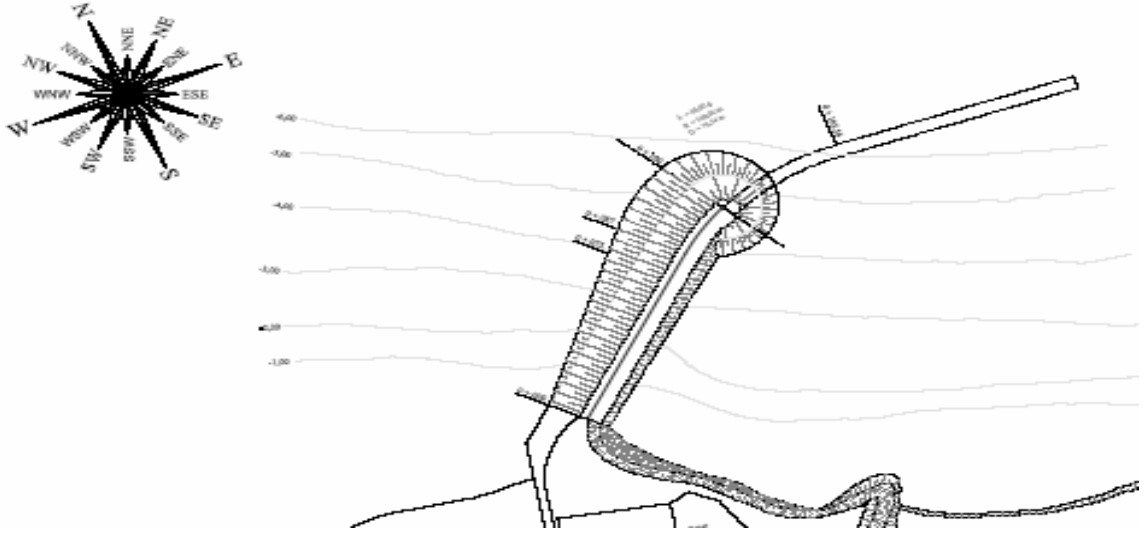
Şekil 45. Akçakale çekek yerinin görünüşü

3.21. Mersin Çekme Yeri

Bu çekme yerinin ana mendirek boyunun 100 m olduğu ve tali mendireğinin bulunmadığı tespit edilmiştir (Tablo 25). Şekil 46'da çekme yerinin genel yerleşim planı yer almaktadır. Alt ve üst yapısal işlevlere yönelik herhangi bir tesise sahip değildir (Şekil 47). Çekme yerinin şuan kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 25. Mersin çekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41°05'40"K - 039° 28' 34"D	
İşletme şekli	Çekek yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	Yok	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Toprak yol(0.1km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	Yok	
Korunan su alanı	0.2 ha	
Ana mendirek boyu	100m	
Tali mendirek boyu	Yok	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	20 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	Bilgi alınmamıştır	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır	
Kooperatifin toplam üye sayısı	Bilgi alınmamıştır	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Yok	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	Yok	
Su	Yok	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Yok	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Bilgi yok	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 46. Mersin çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 47. Mersin çekek yerinin görünüşü

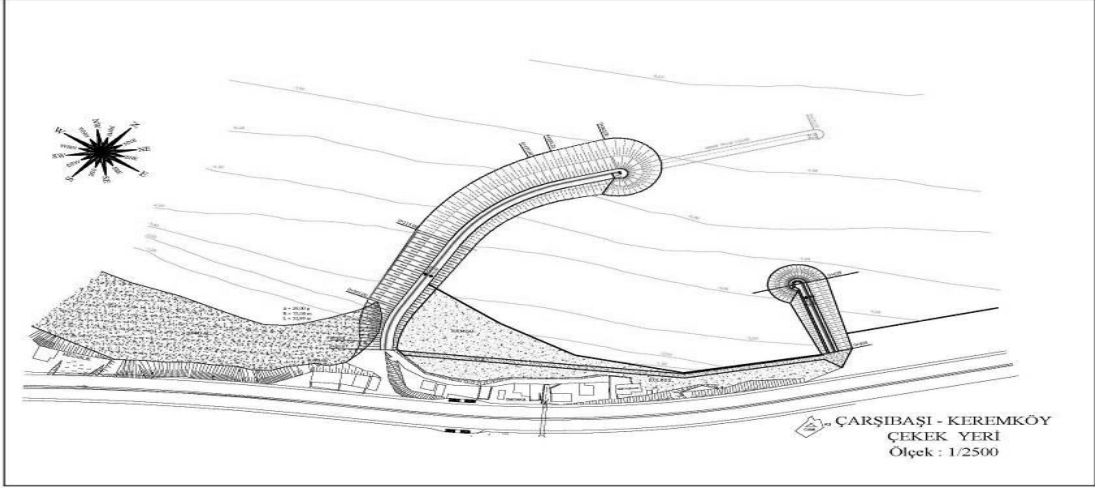
3.22. Çarşıbaşı Keremköy Çekek Yeri

Çarşıbaşı ilçesinde yer alan buçekek yerinin ana mendirek boyu 245 m ve tali mendirek boyu 70 m'dir (Tablo 26). Günümüzde kullanılmayan bu kıyı yapısının genel yerleşim planı Şekil 48'de yer almaktadır. Alt ve üst yapısal işlevlere yönelik herhangi bir tesisi bulunmamaktadır (Şekil 49).

Tablo 26. Çarşıbaşı ekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 05'45"K - 039° 23' 49"D	
İşletme şekli	çekek yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	Yok	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Toprak yol (0.01km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	Yok	
Korunan su alanı	0.5 ha	
Ana mendirek boyu	245 m	
Tali mendirek boyu	70 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	30 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	Bilgi alınmamıştır	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır	
Kooperatifin toplam üye sayısı	Bilgi alınmamıştır	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Yok	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	Yok	
Su	Yok	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Yok	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Bilgi yok	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 48. Çarşıbaşı çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

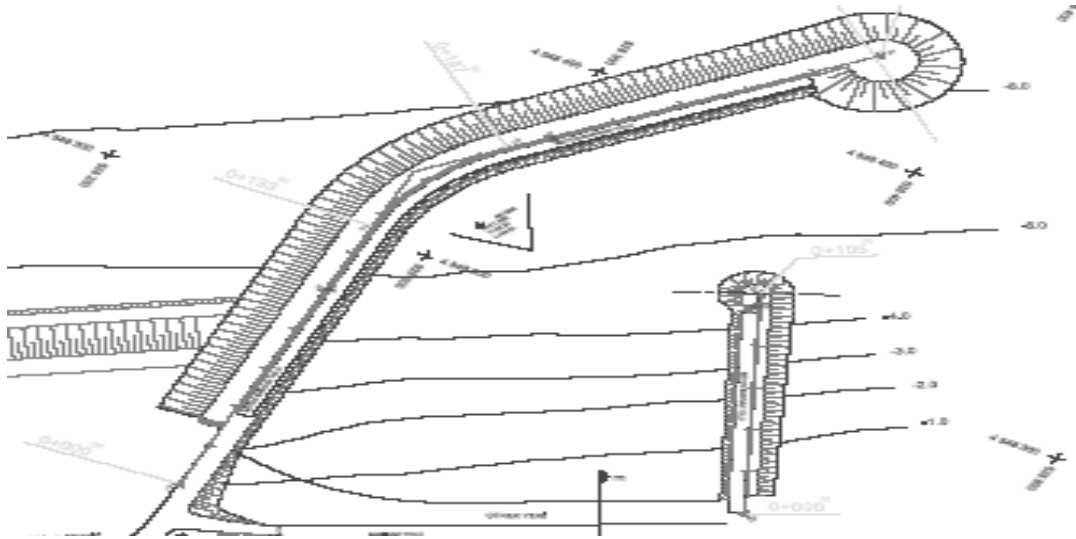
Şekil 49. Çarşıbaşı çekek yerinin görünüşü

3.23. Vakfıkebir Yalıköy Çekmece Yeri

Yalıköy çekmece yerinin ana mendirek boyunun 300 m, tali mendirek boyunun ise 105 m olduğu belirlenmiştir (Tablo 27). Şekil 50’de çekmece yerinin genel yerleşim planı yer almaktadır. Alt yapısal ve üst yapısal işlemlere yönelik herhangi bir tesise sahip değildir (Şekil 51). Çekmece yerinin Belediye tarafından kiralandığı saptanmıştır. Ulaşım bağlantısı Trabzon – Giresun sahil yoluna çıkmaktadır.

Tablo 27. Yalıköy çekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 04'00" K -039° 20' 20"D	
İşletme şekli	Çekek yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	Vakfıkebir Yalıköy Belediyesi	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Toprak yol (0.1km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	Yok	
Korunan su alanı	1.7 ha	
Ana mendirek boyu	300 m	
Tali mendirek boyu	105 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	45 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	15 adet tekne	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır	
Kooperatifin toplam üye sayısı	Bilgi alınmamıştır	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Yok	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	Yok	
Su	Yok	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Yok	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Bilgi yok	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 50. Yalıköy çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

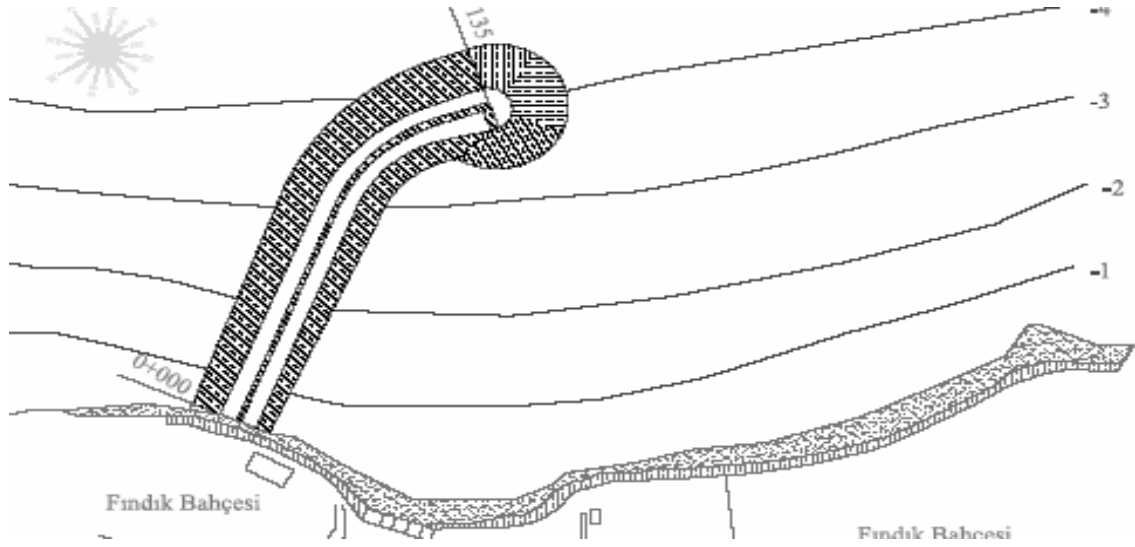
Şekil 51. Yalıköy çekek yerinin görünüşü

3.24. Beşikdüzü Adacık Çekek Yeri

Adacık çekek yeri Beşikdüzü ilçesinde Giresun sınırında $41^{\circ} 04' 24''$ K - $039^{\circ} 12' 25''$ D mevkiinde yer almaktadır. Ana mendirek boyu 135 m olup tali mendireği bulunmamaktadır (Tablo 28). Şekil 52'de çekek yerinin genel yerleşim planı yer almaktadır. Çekek yerinde altyapısal ve üstyapısal işlevlere yönelik tesis bulunmadığı tespit edilmiştir (Şekil 53).

Tablo 28. Adacık çekek yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 04'24" K -039° 12' 25" D	
İşletme şekli	Çekek yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Beşikdüzü Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Stabilize (0.01km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	Yok	
Korunan su alanı	0.5 ha	
Ana mendirek boyu	135 m	
Tali mendirek boyu	Yok	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	Yok	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	20 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	7 adet tekne	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Hayır	
Kooperatifin toplam üye sayısı	14; 12 amatör ve 2 profesyonelbalıkçı	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Yok	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	Yok	
Su	Yok	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Yok	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Bilgi yok	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 52. Adacık çekek yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 53. Adacık çekek yerinin görünüşü

3.25. Sürmene Balıklı Barınma Yeri

Balıklı barınma yeri Sürmene ilçesinde Balıklı Köyü'nde yer almaktadır. Barınma yerine ait bilgiler Tablo 29'da verilmiştir. Bu barınma yeri, standart barınma yerleri içerisinde altyapısal ve üstyapısal işlevlere yönelik tesislere sahip olarak standartları sağlayan bir balıkçılık kıyı yapısı özelliği taşımaktadır. Şekil 54'de barınma yerinin genel yerleşim planı yer almaktadır. Aktif olarak kullanılan bu barınma yerinde 102 adet dam

bulunmaktadır (Şekil 55). Üstyapısal işlemlere yönelik idari bina, lokal, balık satış yeri, tuvalet, otopark gibi tesislere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 29. Balıklı barınma yerine ait veriler

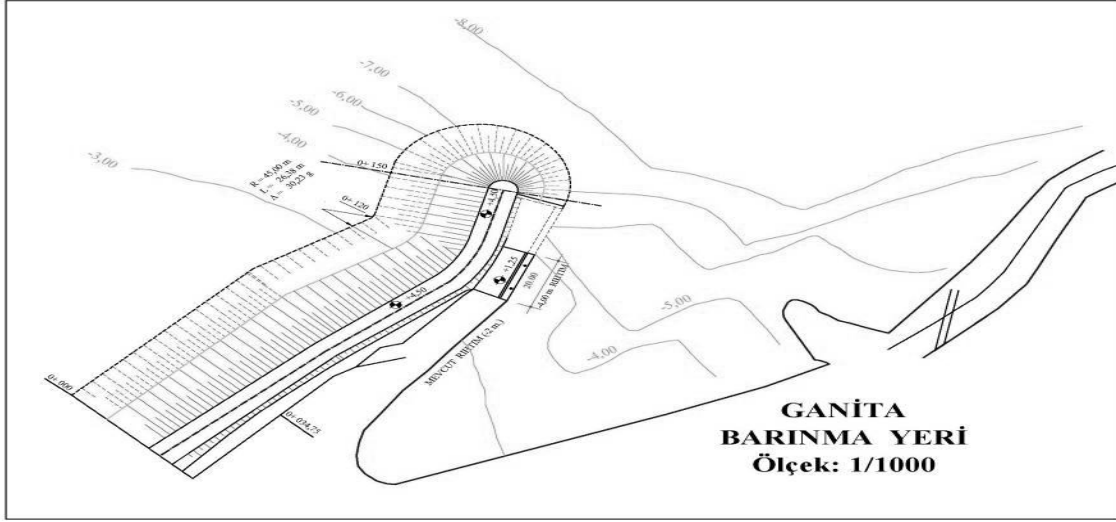
GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	40° 54'52"K - 040°09'22"D	
İşletme şekli	Barınma yeri / Kira	
İşleten kuruluşun adı	SS Sürmene Balıklı Su Ürünleri Kooperatifi	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Stabilize yol (0.01km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	20 m /3 m	
Korunan su alanı	1.6 ha	
Ana mendirek boyu	420 m	
Tali mendirek boyu	130 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	5 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	55 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	100 adet tekne	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	66; 46 amatör ve 20 profesyonel balıkçı	
Dam sayısı	102	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	1 adet	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Yok	
Çekek yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Var	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Var	
İdare binası alanı	Var	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Belediye	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Tablo 30. Ganita barınma yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41°00' 35" K - 039° 43' 54"D	
İşletme şekli	Barınma yeri	
İşleten kuruluşun adı	Yok	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Asfalt yol (0.1km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	80m/2m	
Korunan su alanı	0.6 ha	
Ana mendirek boyu	150 m	
Tali mendirek boyu	Yok	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	25 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	15 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	Bilgi alınamamıştır	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Yok	
Kooperatifin toplam üye sayısı	Bilgi alınamamıştır	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Yok	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	Yok	
Su	Yok	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Yok	
Çekek yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Yok	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 56. Ganita barınma yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

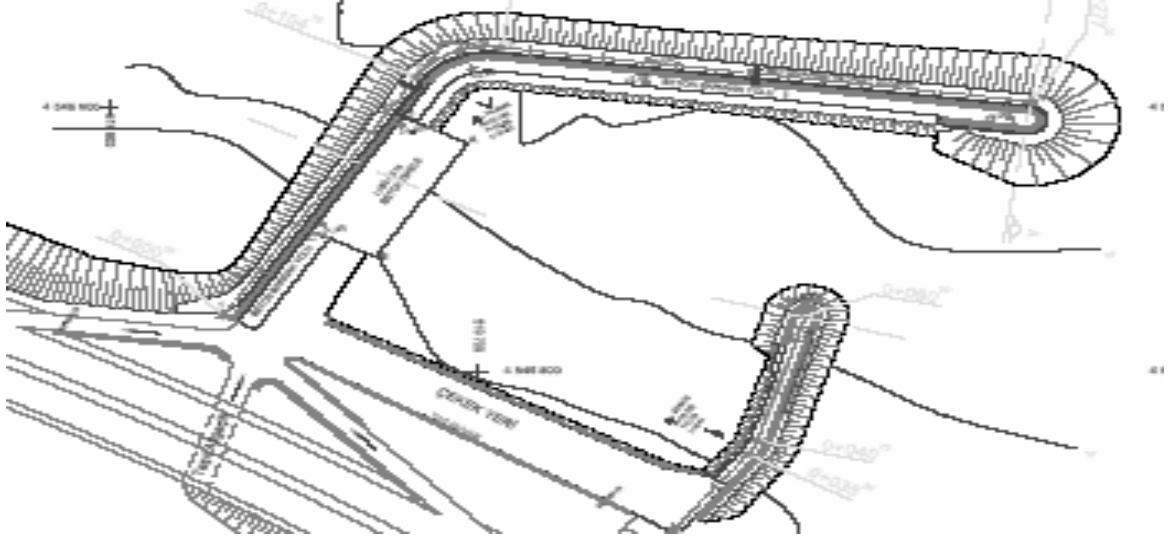
Şekil 57. Ganita barınma yerinin görünüşü

3.27. Beşikdüzü Barınma Yeri

Beşikdüzü ilçesinin doğu bölgesinde yer alan bu barınma yerinin, ana mendirek boyu 272 m ve tali mendirek boyu ise 90 m dir (Tablo 31). İşletmecisi olmayan barınma yerinin genel yerleşim planı Şekil 58'de verilmiştir. Altyapısal işlevlere yönelik tesislerinin tam, üstyapısal işlevlere yönelik tesislerinden ise sadece rıhtıma sahip olduğu tespit edilmiştir (Şekil 59).

Tablo 31. Beşikdüzü barınma yerine ait veriler

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı	41° 03'13" K - 039° 13' 27"D	
İşletme şekli	Barınma yeri / diğer	
İşleten kuruluşun adı	Yok	
İmar planı durumu/tarihi	Yok	
ÇED durumu	Yok	
Ulaşım bağlantısı	Asfalt yol(0.1km)	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	50m /3m	
Korunan su alanı	1.5 ha	
Ana mendirek boyu	272 m	
Tali mendirek boyu	90 m	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	12 adet	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	28 adet	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	10 adet tekne	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	Evet	
Kooperatifin toplam üye sayısı	Bilgi alınmamıştır	
Dam sayısı	Yok	
ALT YAPI		
Elektrik	Var	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	Yok	
Su	Var	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	Yok	
Fener	Var	
Çekek yeri	Var	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var	
Ağ tamir yeri alanı	Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Yok	
Kapalı depo	Yok	
Tuvalet	Yok	
İdare binası alanı	Yok	
Atık alım tesisi	Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Yok	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Bilgi yok	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Yok	

Şekil 58. Beşikdüzü barınma yeri genel yerleşim planı (UDHB, 2011)

Şekil 59. Beşikdüzü barınma yerinin görünüşü

4. TARTIŞMA

Bu çalışmada Trabzon ili içerisinde yer alan 11 balıkçı barınağı, 13 çekek ve 3 barınma yeri incelenerek, bu yapıların mevcut durumu ortaya konmuş, altyapısal ve üstyapısal işlemlere yönelik yapılarının, Balıkçı Barınakları Yönetmeliği'nde (RG, 1996) verilen esaslara uygunluğu irdelenmiştir. İncelemede balıkçılık kıyı yapılarına ait, karşılıklı görüşme yoluyla edilen bilgiler ile bu yapıların bağlı olduğu kurumlardan elde edilen verilerin genelde benzer olmadığı görülmüştür.

Balıkçı Barınakları Yönetmeliği'nde (RG, 1996) balıkçı barınaklarının, her türlü deniz etkilerine karşı korunmuş olması, yakın yerleşim merkezi ile karayolu bağlantısının bulunması ve barınağın barınma alanı büyüklüğüne bağlı olarak yeterli büyüklükte kara alanına sahip olması gerektiği bildirilmiştir. Aynı yönetmelikte barınağa denizden emniyetli girişi sağlayacak fenerler, balıkçı gemilerinin düzenli ve emniyetli bir şekilde yanaşabileceği nitelikte rıhtım ve iskeleler, rıhtım ve iskelelerde gemileri bağlamaya elverişli mapa ve babalar, yeterli derecede aydınlatma sağlayacak elektrik direkleri ve gerektiğinde gemilere su ve elektrik bağlantısı yapılabilecek tesisat ve ağ kurutma alanlarının bulunmasının da zorunlu olduğu belirtilmiştir. Ayrıca balıkçı barınağının sınıfına göre imkânlar dâhilinde; barınak işletmecisinin zaruri ihtiyaçlarını giderebileceği alanları içeren işletme binası, tesisten faydalanan balıkçıların dinlenmeleri için kullanılacak balıkçı lokali, ürünün aktarımı süresince kullanılacak soğuk hava deposu ve buz üretim alanı, avlanan ürünün en az %10'unun satışını yapabilecek kapasiteye sahip balıkhane veya balık satış yeri, kasa yıkama yeri ve deposu, ağ tamir yeri ve deposu, balıkçı gemisi tamir yeri, balıkçı gemilerinin ihtiyacını karşılayacak akaryakıt pompası, ilk yardım imkânı ve yangın söndürme sistemi ile Bakanlık faaliyetlerinin yürütülmesi için kullanılacak balıkçılık idari binasının bulunması gerektiği vurgulanmıştır.

Bu çalışma kapsamında incelenen balıkçılık kıyı tesislerinden Of, Çarşıbaşı ve Vakfikebir balıkçı barınakları ile Söğütlü ve Akçaabat çekek yerleri için ÇED raporu hazırlandığı belirlenmiştir. Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Yönetmeliği Ek Tablo 2'de balıkçı barınakları Seçme Eleme Kriterleri Uygulanacak Projeler Listesi içerisinde yer almaktadır. Bu grupta yer alan projelerin çevresel etkileri incelenerek, ÇED raporunun gerekli olup olmadığı kararı verilir (RG, 2013). Ayrıca incelenen kıyı yapılarından Of, Trabzon 100. Yıl, Faroz, Akçaabat ve Vakfikebir balıkçı barınakları ile Akçakale çekek

yerinin imar planları kapsamları içerisinde yer aldığı, ancak diğer kıyı yapıları için böyle bir durumun sözkonusu olmadığı saptanmıştır. Balıkçı Barınakları Yönetmeliği'nin 6. maddesine göre (RG, 1996) yapımı uygun görülen balıkçı barınakları proje tekliflerinin, fizibilite etütlerinin, ilgili mevzuat çerçevesinde onaylı 1/1000 ölçekli uygulama imar planı ve ÇED olumlu belgeleri ile birlikte Ulaştırma Bakanlığı (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı) tarafından Devlet Planlama Teşkilatı'na (DPT) gönderilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Buna göre çalışmada incelenen balıkçılık kıyı tesislerinin bazılarının inşaatının ilgili yönetmelikler dikkate alınmadan gerçekleştirildiği söylenebilir.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (UDHB) tarafından hazırlatılan Balıkçılık Kıyı Yapıları ve İhtiyaç Analizi Sonuç Raporunda, balıkçılık kıyı yapılarının tasarımına yönelik bazı önerilerde bulunulmuştur. Bu önerilerin oluşturulmasında balıkçılık alanında gelişmiş bazı ülkeler ile uluslararası kuruluşlara ait standartlardan faydalanılmıştır. Çalışmada, balıkçılık kıyı yapıları planlanırken, yöre balıkçılıklarının hedef kullanıcı profili olarak belirlenmesi gerektiği, balıkçı tekne ve boyutlarının, ulaşım kanalı ve basen genişliği, manevra alanı, basen içi gerekli su derinliği, izin verilen çalkantı yükseklikleri, yanaşma düzenleri, rıhtım uzunluğu ve çekek yerinin fiziksel özellikleri gibi kriterlerin dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir. İncelenen birçok standarda dayandırılarak balıkçı barınağı giriş ağızı genişliğinin en az 35-50 m olması belirtilmiştir.

Aynı raporda balıkçı barınaklarda üst yapı tesisleri olarak, idare binası, satış yeri, buz üretim yeri, soğuk hava deposu, tamir-bakım ünitesi, yakıt istasyonu, depolama, katı atık ve atıksu alım tesisi, drenaj, yol ve park alanları ile hizmet binası gibi yapıların bulunması gerektiği vurgulanmıştır (UDHB, 2011).

Çalışma kapsamında incelenen balıkçı barınaklarından, en uzun rıhtım uzunluğuna 200 m ile Çarşıbaşı balıkçı barınağının sahip olduğu saptanmıştır. En kısa rıhtım uzunluğu ise 30 m olarak Akçaabat balıkçı barınağında belirlenmiştir. British Standart BS 6349 Maritime Structures, (1984)'de balıkçı barınaklarına yanaşabilecek tekne kapasitesinin belirlenmesinde, balıkçı gemilerinin yanaşma biçimlerinin önemli olduğu ve teknelerin boyuna yanaşması durumunda tekne boyunun % 15 fazlasının, yanaşma yeri olarak alınabileceği belirtilmiştir. Aynı standartta teknelerin kıçtan yanaşması durumunda teknelerin her iki yanında bulunması gereken boşluğun tekne boyuna bağlı olarak değişmesi gerektiği ve bir tekne için tekne genişliğinin % 15 fazlasının tasarım genişliği alınması gerektiği bildirilmiştir (UDHB, 2011). Ancak bu çalışmada yüz yüze görüşme yoluyla sağlanan veriler incelendiğinde, rıhtım uzunluğu ile barınaklara yanaşabilecek

tekne sayıları arasında doğrusal bir ilişki olmadığı görülmektedir. Ayrıca birçok balıkçı barınağına kayıtlı tekne sayısının barınak kapasitesinde verilen sayıdan daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bunun söz konusu barınaklarda küçük teknelere sahip çok sayıda amatör ve profesyonel balıkçının olmasından ve bu balıkçıların teknelerini rıhtımdan çok sahip oldukları damların ön kısımlarında bulunan çekek yerlerine yanaştırmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Balıkçı gemilerinin yanaşacağı rıhtım boyunca gerekli olan minimum su derinliği yanaşma yerini kullanacak teknelerin draftları bakımından son derece önemlidir. Bu çalışmada incelenen 11 balıkçı barınağının basen içi su derinliklerinin 1 ile 4 m arasında değiştiği saptanmıştır. Buna göre rıhtım boyunca su derinlikleri 1 m olan Arsin ve Akçaabat barınaklarına özellikle büyük teknelerin yanaşamayacağı ve hatta 2 m su derinliğine sahip Araklı, Yoroç ve Beşikdüzü barınaklarında da benzer sorun ile karşılaşılacağı söylenebilir. UNCTAD Port Development'te (1985) barınak içi su derinliğinin tekne su çekimlerinden en az 0.5 m fazla olması gerektiği ve genelde balıkçı gemilerinin su çekimlerinin 2 m civarında olduğu belirtilmiştir (UDHB, 2011).

İncelenen balıkçı barınaklarında ağ bakım ve onarımı yapılmayan tek yer Arsin balıkçı barınağıdır. Ayrıca Arsin, Yoroç, Çarşıbaşı, Vakfıkebir ve Beşikdüzü balıkçı barınaklarında dam bulunmamaktadır. Çoğunlukla kooperatifler tarafından işletilen bu barınaklardan faydalanan amatör balıkçı sayısının profesyonel balıkçı sayısından daha fazla olduğu saptanmıştır. Özellikle dam olan barınaklarda amatör balıkçı sayısının oldukça fazla olduğu göze çarpmaktadır.

Yüz yüze görüşme ile sağlanan verilere göre çalışma kapsamındaki 11 barınağı kayıtlı teknelerden alınan atık suların, barınağın bulunduğu ilçelerin belediyeleri tarafından alındığı belirtilmiştir. Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin 24. Maddesinde; Karasularımızda tarifeli sefer yapan gemilerin yolcu almak için yanaştığı limanların, balıkçı barınaklarının ve yat yanaşma kapasitesi elli yat altında olan yat limanlarının yöneticileri lisans almak zorunda değildir. Ancak bu limanların hizmet verdikleri gemilerden atıklarını alabilecek kapasitede atık kabul tesislerine sahip olmaları gerektiği belirtilmiştir (RG, 2004). Ayrıca Of, Faroç, Vakfıkebir ve Beşikdüzü balıkçı barınaklarında, katı atıkların gemilerden uluslararası ve ulusal mevzuatlara uygun şekilde alındığı görülmüştür. Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde MARPOL 73/78'in EK-V'i kapsamındaki atıkları kabul edecek atık kabul tesisleri için yeterli kriterleri arasında "Tesis, çöplerin geri dönüşümünü

kolaylaştırmak amacıyla ayrı kategorilerdeki çöpleri ayrı ayrı almaya ve teslim etmeye teşvik edici nitelikte olmak zorundadır” ifadesi yer almaktadır (RG, 2004). MARPOL sözleşmesinde, Türkiye’nin, özel alan kapsamında yer alan Akdeniz ve Karadeniz’deki tüm limanlarında gemilerin özel ihtiyaçlarını karşılayacak, atık ve çöplerini kabul edip uygun koşullarda uzaklaştırmasını sağlayacak yapılanmayı gerçekleştirmekle yükümlü olduğu bildirilmiştir (Palabıyık, 2002).

Of, Araklı, Arsin, Yomra Yoroç Çarşıbaşı ve Beşikdüzü balıkçı barınaklarında ilk yardım ve yangın söndürme sistemleri olmadığı ve barınak güvenliğine yönelik herhangi bir önlem bulunmadığı saptanmıştır. Trabzon, Faroz ve Akçaabat barınaklarının ise bu konularda gerekli sistem ve önlemlere sahip oldukları belirlenmiştir. Özellikle yangın söndürmeye yönelik sistemleri bulunmayan barınakların bu hizmetleri buldukları ilçenin belediyesinden sağladıkları tespit edilmiştir.

Ordu İlinde yer alan balıkçı barınaklarına yönelik yapılan bir çalışmada, genel olarak balıkçı barınakları içerisinde küçük balıkçı tekneleri için çekek yerlerinin olmaması, balıkçıların av araç ve gereçlerini muhafaza edebileceği kapalı alanların bulunmaması, barınaklarda elektrik ve suyun yokluğu ve barınaklara ulaşımında problemlerin yaşanması başlıca sorunlar olarak vurgulanmıştır (URL-2, 2014).

Bu çalışmada incelenen 13 çekek yerinin altyapısal ve üstyapısal işlevlere yönelik hizmet yapılarının oldukça eksik olduğu saptanmıştır. Ancak çekek yerine ilaveten rıhtıma sahip çekek yerlerinin altyapısal işlevlerine yönelik tesislerinin yeterli olduğu görülmüştür. Ancak tüm çekek yerlerinde üstyapısal işlevlere yönelik yapıların hemen hemen hiç olmadığı sadece bazılarında tuvalet ve Salacık ile Akçakale çekek yerlerinde idari binanın yer aldığı saptanmıştır. Söğütlü ve Akçakale çekek yerlerinin ÇED raporuna sahip olduğu tespit edilmiştir. Sürmene Soğuksu Mahallesi, Darıca ve Akçakale çekek yerlerinin rıhtıma sahip oldukları ve bu rıhtımlar boyunca su derinliklerinin 3-4 m arasında değiştiği belirlenmiştir. Of Eskipazar, Sürmene Soğuksu Mahallesi ve Akçakale çekek yerlerinde ağ bakım ve onarımı için uygun alanlar bulunurken, Araklı Kalecik, Araklı Yalıboyu, Araştırma Enstitüsü, Darıca, Mersin, Çarşıbaşı Keremköy, Vakfikebir Yalıköy ve Beşikdüzü Adacık çekek yerlerinde, bu tür alanların bulunmadığı tespit edilmiştir. Araştırılan çekek yerlerinin bazılarının kullanılmadığı belirlenirken, bağlantı yollarının da stabilize yada toprak yol şeklinde olduğu görülmüştür.

Trabzon il sınırları içerisinde yer alan Sürmene Balıklı barınma yerinin aktif olarak yoğun şekilde kullanıldığı, altyapısal tesislerinin hemen hemen tam olduğu ancak

üstyapısal sistemlerinin ise eksik olduğu görülmüştür. Ganita Barınma yerinin balıkçılar tarafından aktif kullanılmadığı, genelde turizm amacıyla kullanıldığı belirlenmiştir. Barınakta altyapısal ve üstyapısal işlemlere yönelik yapıların bulunmadığı tespit edilmiştir. Beşikdüzü barınma yerinin altyapısal tesislerinin tam, üstyapısal ünitelerinin ise oldukça eksik olduğu tespit edilmiştir. Barınma yerinin işletmecisinin olmadığı saptanmıştır.

Türkiye genelinde balıkçılık kıyı yapılarının incelendiği bir çalışmada, 2011 yılı verilerine göre elektrik ve su hattı, çekek yeri, işletme binası, satış yeri, ön soğutma ile buz üretim ünitesine sahip balıkçılık kıyı yapıları oranının sırasıyla %60, %73, %37, %17, %17 ve %3 olduğu belirlenmiştir. Aynı çalışmada Doğu Karadeniz’de yer alan bu tür yapıların %54’ünde su hattı, %57’sinde elektrik, %91’inde çekek yeri, %19’unda işletme binası, %5’inde satış yeri, %4’ünde ön soğutma ve %3’ünde buz üretim ünitesi olduğu saptanmıştır. Ege denizinde yer alan balıkçılık kıyı yapılarının %69’unda elektrik, %66’sında su hattı ve %53’ünde çekek yerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Çalışmada illere göre yapılan değerlendirmede Edirne ve Balıkesir’de yer alan balıkçılık kıyı yapılarının tamamının elektrik ve su hatlarına sahip olduğu belirtilmiştir (Belen, 2012).

Bu çalışmada incelenen 11 balıkçı barınağı, 13 çekek yeri ve 3 barınma yerinin alt ve üstyapısal işlemlere yönelik tesisleri değerlendirildiğinde; balıkçı barınaklarının %100’ünde elektrik, %100’ünde su hattı, %91’inde fener, %100’ünde çekek yeri, %91’inde rıhtım, %27’sinde ağ tamir alanı, %27’sinde kurutma sahası, %27’sinde buz üretim birimi, %18’inde soğuk hava deposu, %18’inde satış yeri, %36’sında kapalı depo, %82’sinde tuvalet, %73’ünde otopark, %73’ünde idari bina, %54’ünde dinlenme binası, %45’inde ilk yardım ünitesi ve %54’ünde güvenlik önlemleri bulunduğu görülmektedir. İncelenen çekek yerlerinin ise, %30’unda elektrik, %23’ünde su hattı, %7’sinde fener, %30’unda rıhtım, %15’inde tuvalet, %23’ünde idari bina var olduğu saptanmıştır. Barınma yerlerinin %67’sinde elektrik, %67’sinde su hattı, %67’sinde fener, %100’ünde çekek yeri, %33’ünde rıhtım, %33’ünde satış yeri, %33’ünde kapalı depo, %33’ünde tuvalet, %33’ünde idari bina bulunduğu görülmüştür.

Dadaylı (2012) Zonguldak İlinde yer alan balıkçılık kıyı yapıları ile ilgili yaptığı çalışmada, balıkçı barınaklarında balıkçılık için gerekli olan rıhtım, çekek yeri gibi ana unsurların var olduğunu belirlemiştir. Ancak araştırmacı, bu barınakların ideal gelişimini tamamlamadıklarını, ağ yapımı, balıkçı teknelerinin kıyıya çekilmesi ve korunması için teknik donanımlarının yetersiz olduğunu, avlanan balıkların tazeliklerini muhafaza etmesi ve satışı için ise uygun yerlerin bulunmadığını tespit etmiştir.

Edremit Körfezi kıyı balıkçılığı üzerine yapılan bir araştırmada, barınakların sorunları arasında soğuk hava deposunun bulunmayışı öne çıkmaktadır (Ceyhan vd., 2006). Datça-Bozburun Yarımadasında yer alan balıkçı barınakları için yapılan çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir (Akyol ve Ceyhan, 2007).

Gökçeada'da yer alan balıkçılık kıyı yapılarında, idari bina ve buzhane olmadığı tespit edilmiştir (Akyol ve Ceyhan, 2010).

Tekirdağ İli balıkçılık kıyı tesisleri ile ilgili yapılan bir çalışmada, soğuk hava deposunun olmayışı, barınaklarının kiralanma problemleri ve çekek yerlerinin bulunmayışı, önemli sorunlar olarak belirlenmiştir (Akyol ve Perçin, 2006).

Bu araştırma ve yapılan diğer çalışmalarda balıkçılık kıyı yapılarına yönelik elde edilen bulgular, sorunların genel olarak yasal yetersizliklerden, yapıların yürürlükte yer alan mevzuatlara göre inşa edilmemesinden, genelde bu tür yapıların imar planı içerisinde yer almayışından ve balıkçılık kıyı yapılarının durum ve ihtiyaç analizi yapılmadan inşa edilmesinden kaynaklandığı görülmektedir.

5. SONUÇLAR

Bu çalışma kapsamında incelenen 11 balıkçı barınağı, 13 çekek ve 3 barınma yerine ait özelliklerin genel olarak kanun, yönetmelik ve standartlarda verilen esaslara uygunluğu araştırılmış ve incelenen balıkçılık kıyı yapılarının her birinde bazı eksikliklerin var olduğu saptanmıştır.

İncelenen balıkçılık kıyı yapılarından Of, 100.yıl, Faroz, Akçaabat, Vakfıkebir balıkçı barınaklarının, Akçakale çekek ve Beşikdüzü barınma yerlerinin daha önce hazırlanmış imar planı çerçevesinde inşa edildiği saptanmıştır. Ayrıca Of, Çarşıbaşı, Vakfıkebir balıkçı barınakları ve Araklı Yalıboyu, Söğütlü, Akçakale çekek yerlerinin ÇED raporuna sahip olduğu tespit edilmiştir.

Balıkçı barınaklarının genelde küçük balıkçı tekneleri için çekek yerine sahip olmaması, teknelerin bu tesislerde bakım ve onarımının yapılmasını güçleştirmektedir. Ayrıca av araç ve gereçlerinin muhafaza edilmesine yönelik kapalı alanların olmayışı, bu ekipmanların doğal şartların etkisine maruz kalmasına ve barınaklarda görüntü kirliliği oluşturmalarına neden olduğu belirlenmiştir.

Balıkçılık kıyı yapılarının yerleşim birimlerine ve diğer ulaşım ağlarına bağlayan iyi koşullarda bağlantı yoluna sahip olmaları gerekmektedir. Bu çalışmada incelenen barınak, çekek ve barınma yerlerinin Salacık çekek yeri hariç, bağlantı yolunun bulunduğu, ancak birçoğunun yeterli standartta olmadığı görülmüştür.

Çalışmada incelenen balıkçı barınakları, çekek ve barınma yerlerinin % 33'ünde altyapısal işlevlere yönelik tesislerin tam olduğu saptanmıştır. Üstyapısal işlevlere yönelik tesislerin ise bu yapıların hiçbirinde tam olmadığı tespit edilmiştir.

Trabzon İlinde yer alan balıkçılık kıyı tesislerini işleten kooperatiflere kayıtlı toplam balıkçı sayısının 1655 (Çarşıbaşı balıkçı barınağı, Kalecik, Araştırma Enstitüsü, Mersin, Çarşıbaşı, Yalıköy çekek yerleri ile Ganita ve Beşikdüzü barınma yerleri hariç) olduğu saptanmıştır. Bunun % 49'ü amatör balıkçı ve geri kalanı profesyonel balıkçılardan oluşmaktadır.

Bu çalışmada elde edilen bulgular ışığında, Trabzon İlinde yer alan balıkçılık kıyı yapılarının, daha çok stratejik bir planlama, mekânı dikkate alan bütüncül bir yaklaşım, doğru, güncel verilere dayalı ve sürdürülebilirlik ilkeleri dikkate alınmadan inşa edildiği ve bu yapıların büyük çoğunluğunun mevzuatlarda belirtilen nitelikleri taşımadığı

görülmektedir. Ayrıca balıkçılık kıyı yapılarının bazılarının önemli oranda gerçekte balıkçı olmayan şahıslar tarafından kullanıldığı yüz yüze görüşmeler için yapılan ziyaretler esnasında gözlenmiştir.

6. ÖNERİLER

Balıkçı barınakları, hizmet verdikleri sektör nedeniyle diğer kıyı yapılarından farklı olarak çeşitli tesis ve üniteleri yapılarında bulundurmaları gerekmektedir. Bu nedenle balıkçılık kıyı yapıları inşa edilmeden önce yer seçimi konusunda birçok husus dikkate alınmalı ve yöre balıkçıları kullanıcı profili olarak belirlenmeli ve ihtiyaca yönelik bir planlama yapılmalıdır.

Balıkçı barınakları tasarlanırken, balıkçı gemilerinin boyutları, ulaşım kanalı, basen genişliği, manevra alanı, barınaktaki su derinliği, izin verilen çalkantı yükseklikleri, rıhtım uzunluğu ve çekek yerinin fiziksel özellikleri gibi birçok faktör dikkate alınmalı ve barınaklar belirli standartlara göre inşa edilmelidir.

Bu çalışma kapsamında incelenen balıkçılık kıyı yapılarında, önemli derecede altyapısal ve üstyapısal işlevlere yönelik tesislerin eksik olduğu saptanmıştır. Bu eksiklerin belirli bir plan dâhilinde giderilmesi ve AB standartlarına uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

Balıkçı barınaklarının su ürünleri kooperatif veya birliklerince kiralanması sağlanmalı, barınakların balıkçılık faaliyetleri dışı kullanımına yönelik gelen yoğun talepler karşısında sektörün tüm kesimlerince gerekli hassasiyet gösterilmelidir.

Balıkçı barınaklarının iyileştirilmesi için, AB ve diğer uluslararası destekler önem taşımaktadır. Su ürünleri kooperatif ve birliklerinin profesyonel anlamda bir yönetim anlayışı kazanmaları teşvik edilmelidir.

Balıkçı Barınaklarına yönelik bir ulusal master planı çalışması yapılamamıştır. Balıkçı barınaklarının gelecek yıllar ihtiyacı da dikkate alınarak altyapı ve üstyapı eksiklikleri, yatırım öncelikleri belirlenmelidir. Kapasite kullanım durumlarına göre, gerekiyorsa kapasite artırımına gidilmeli veya daha rasyonel kullanma olanakları araştırılmalıdır.

Balıkçılık kıyı yapılarının bakım-onarım ve tarama çalışmalarına önem verilerek bu yapıların amaca uygun sürdürülebilir kullanımı sağlanmalıdır.

Çalışmada incelenen barınakların güvenliklerine yönelik herhangi bir tedbirin alınmadığı görülmüştür. Ayrıca son dönemde çok popüler olan insan kaçakçılığı ülkemizde barınak, barınma ve çekek yerlerinden çıkan teknelerle yapılmaktadır. Bu

nedenle balıkçılık kıyı yapılarında güvenliğe yönelik bazı tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Balıkçılık kıyı yapılarından hizmet alan balıkçı teknelerinin atıksu ve katı atıklarının kanun ve yönetmelikler çerçevesinde alınması için yeterli altyapı oluşturulmalıdır.

7. KAYNAKLAR

- Akyol, O. ve Ceyhan, T., 2007. Datça-Bozburun Yarımadası (Ege Denizi) Kıyı Balıkçılığı ve Sorunları Üzerine Bir Araştırma, Ege Üniversitesi Su Ürünleri Dergisi, 24,1-2, 125.
- Akyol, O. ve Ceyhan, T., 2010. Gökçeada Kıyı Balıkçılığı ve Balıkçı Kaynakları, Ege Üniversitesi Su Ürünleri Dergisi, 27, 3/4, 5 .
- Akyol, O. ve Perçin, F., 2006. Tekirdağ İli Kıyı Balıkçılığı ve Sorunları, Ege Üniversitesi Su Ürünleri Dergisi, 23,1-5, 423-426.
- BAKA, 2012. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, Değerlendirme Raporu.
- Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, 2013. Su Ürünleri İstatistikleri.
- UDHB, 2011. Balıkçılık ve Kıyı Yapıları Durum ve İhtiyaç Analizi Sonuç Raporu.
- Baran, G., 2006. AB Balıkçılık Politikaları ve Türkiye'deki Balıkçı Barınak ve Limanlarının Potansiyellerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, D.E.Ü., Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bayraktar, E.A., 2009. Doğu Karadeniz Kıyılarında T Mahmuzlarının Kıyıya Etkileri ve Balıkçı Barınaklarının Sığılması, K.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Belen S., 2012. Balıkçı Barınakları Rehabilitasyonu, Yüksek Lisans Tezi, D.E.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Bildiş, S., 2004. Liman ve Balıkçı Barınaklarında Sığılma Miktarının Belirlenmesi.
- Ceyhan, T. ve Akyol, O. ve Ünal, V., 2006. Edremit Körfezi Kıyı Balıkçılığı Üzerine Bir Araştırma.
- Çelikkale, M. ve Düzgüneş, E. ve Okumuş, İ., 1992. Türkiye Su Ürünleri Sektörü Potansiyeli, Mevcut Durumu, Sorunları ve Çözüm Önerileri, İstanbul Ticaret Odası Yayınları No: 2.
- Çelikkale M S., Düzgüneş, E. ve Okumuş İ., 1999. Türkiye Su Ürünleri Sektörü ve Avrupa Birliği Entegrasyonu, İstanbul Ticaret Odası Yayını.
- Çevik, Ü., 2010. Uluslararası Denizcilik Sözleşmeleri Kitabı Bölüm 7.
- Dadaylı E.A., 2012. Zonguldak İli Balıkçı Barınaklarının İncelenmesi, Kozlu Balıkçı Barınağı Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Z.K.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Zonguldak.
- Doğan M., 2005. Ülkemiz Balıkçı Barınakları Bilgi Sistemi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Diploma Projesi (Yön: Y. Arısoy).

- GTHB2013. Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Su Ürünleri İstatistikleri.
- Gökçe B., 2006. AB Balıkçılık Politikaları ve Türkiye'deki Balıkçı Barınak ve Limanlarının Potansiyellerinin İncelenmesi.
- Gökkus Ü., 1995. Conversion to Marinas by Re-Arrangement of Fishing Harbors., The First International Yachting Technology Conference, D.E.Ü., İzmir.
- İKV 2003. Avrupa Birliği'nin Ortak Balıkçılık Politikası ve Türkiye'nin Uyumu İstanbul.
- Ligteringen H., 2000. Ports and Terminals . Lecture notes Ctwa4330/5306, TU Delft, The Netherlands.
- Özdemir Ü., 2012. Türkiye'de Gemilerden Kaynaklı Deniz Kirliliğinin İncelenmesi, Batman University, Journal of Life Sciences, 1, 2.
- Palabıyık, H., 2002. Gemi ve Liman Atık Yönetimi ve MARPOL 73/78: İzmir Limanı Örneği", Türkiye Kıyıları Kongresi, Kasım, İzmir, Bildiriler Kitabı, 997-1006.
- Şahin E. ve Yağız F., 2010. Denizde Emniyet ve Canlı Kalabilme, Akademi Yayınları, İstanbul, 619.
- Resmi Gazete, 1996. Balıkçı Barınakları Yönetmeliği, 22846.
- Resmi Gazete, 2013. Çevresel etki değerlendirme yönetmeliği, 28784.
- Resmi Gazete, 1983. Çevre Kanunu, 18132.
- Resmi Gazete, 2004. Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, 25682.
- UK Sea Fish Industry Act, 1951. Chapter 30.
- URL-1. Dokuzuncu Kalkınma Planı Balıkçılık Özel İhtisas Komisyonu Raporu 2007. <http://ekutup.dpt.gov.tr/suürün/öik672.pdf> . 12 Şubat 2014
- URL-2. Ordu İli Balıkçı Barınakları ve Sorunları, 2003. www.maviyasam.odu.edu.tr/files/sayi8/Pages_from_1-5.pdf . 15 Mart 2014
- TUIK, 2013. Türkiye İstatistik Kurumu İstatistik Sonuçları.
- Yüksel, Y., Çevik, E.Ö., 2010. Liman Mühendisliği (2. Baskı). İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Yüksek, Ö., 1995, "Effects of Breakwater Parameters on Shoaling of Fishery Harbors", ASCE Journal of Waterway, Port, Coastal and Ocean Engineering, 121, 1, 13-22.

8. EKLER

Ek Tablo 1. Balıkçı barınakları için durum tespit formu

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı		
İşletme şekli		
İşleten kuruluşun adı		
İmar planı durumu/tarihi		
ÇED durumu		
Ulaşım bağlantısı		
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği		
Korunan su alanı		
Ana mendirek boyu		
Tali mendirek boyu		
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)		
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)		
Barınağa kayıtlı tekne sayısı		
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?		
Kooperatifin toplam üye sayısı		
Barındaki dam sayısı		
ALT YAPI		
Elektrik	Var/Yok	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	.....adet	
Su	Var Var/Yok	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	.....adet	
Fener	Var/Yok	
Çekek yeri	Var/Yok	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var/Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Var/Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Var/Yok	..... m ²
Buz üretim birimi	Var/Yok	..... ton
Soğuk hava deposu	Var/Yok	..... m ³
Balık satış yeri	Var/Yok	
Kasa yıkama yeri	Var/Yok	
Balık işleme tesisi	Var/Yok	
Kapalı depo	Var/Yok	
Tuvalet	Var/Yok	
Otopark	Var/Yok	
Akaryakıt pompası	Var/Yok	
İdare binası alanı	Var/Yok	
Dinlenme (kafeterya/lokal) binası alanı	Var/Yok	
Atık alım tesisi	Var/Yok	
Sintine suyu alım tesisi	Var/Yok	..... m ³
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	Foseptik /Belediye	
Katı atık alım tesisi	Var/Yok	..... m ² /m ³
Katı atıklar MARPOL sözleşmesi usullerine göre alınıyor mu?	Evet/ Hayır	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	Belediye	
İlk yardım ve yangın söndürme sistemi	Var/Yok	
Güvenlikle ilgili gereken önlemler	Var/Yok	

Ek Tablo 2. Çekek yerleri için durum tespit formu

GENEL BİLGİLER	
Koordinatı	
İşletme şekli	
İşleten kuruluşun adı	
İmar planı durumu/tarihi	
ÇED durumu	
Ulaşım bağlantısı	
Rıhtım uzunluğu/Basen iç su derinliği	
Korunan su alanı	
Ana mendirek boyu	
Tali mendirek boyu	
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)	
Barınağa kayıtlı tekne sayısı	
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?	
Kooperatifin toplam üye sayısı	
Dam sayısı	
ALT YAPI	
Elektrik	Var/Yok
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	..... adet
Su	Var/Yok
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	..... adet
Fener	Var/Yok
ÜST YAPI	
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var/Yok
Ağ tamir yeri alanı	Var/Yok
Ağ kurutma sahasının alanı	Var/Yok
Balık satış yeri	Var/Yok
Kapalı depo	Var/Yok
Tuvalet	Var/Yok
İdare binası alanı	Var/Yok
Atık alım tesisi	Var/Yok
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	.....
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	.....
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Var/Yok

Ek Tablo 3. Barınma yerleri için durum tespit formu

GENEL BİLGİLER		
Koordinatı		
İşletme şekli		
İşleten kuruluşun adı		
İmar planı durumu/tarihi		
ÇED durumu		
Ulaşım bağlantısı		
Rıhtım uzunluğu/ Basen iç su derinliği		
Korunan su alanı		
Ana mendirek boyu		
Tali mendirek boyu		
Mevcut rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)		
İlave edilebilir rıhtım kapasitesi (tekne sayısı)		
Barınağa kayıtlı tekne sayısı		
Rıhtımda ağ bakım ve onarımı yapılıyor mu?		
Kooperatifin toplam üye sayısı		
Dam sayısı		
ALT YAPI		
Elektrik	Var/Yok	
Gemilere elektrik bağlantı noktası sayısı	..... adet	
Su	Var/Yok	
Gemilere tatlı su bağlantı noktası sayısı	..... adet	
Fener	Var/Yok	
Çekme yeri	Var/Yok	
ÜST YAPI		
Rıhtım (yanaşma/bağlama/yükleme/boşaltma)	Var/Yok	
Ağ tamir yeri alanı	Var/Yok	..... m ²
Ağ kurutma sahasının alanı	Var/Yok	..... m ²
Balık satış yeri	Var/Yok	
Kapalı depo	Var/Yok	
Tuvalet	Var/Yok	
İdare binası alanı	Var/Yok	
Atık alım tesisi	Var/Yok	
Evsel nitelikli atıksu alım tesisi	.....	
Alınan atıksular hangi işleme tabi tutuluyor	.....	
İlkyardım ve yangın söndürme sistemi	Var/Yok	

ÖZGEÇMİŞ

Şükran AVCI SOFTA 1982 tarihinde Trabzon'da doğdu. İlk orta ve lise öğrenimini Trabzon'da tamamladı. 2003 yılında Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilgisayar Programcılığı Bölümünden mezun oldu. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği Bölümündeki öğrenimini 2007 yılında tamamladı. 2009 yılında Fen Bilimleri Enstitüsü Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği Anabilim dalında yüksek lisans eğitimine başladı. 2010-2012 yılları arasında Trabzon Gençlik Merkezinde çalıştı. 2012 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Trabzon Of HMB Ulusoy Denizcilik Anadolu Meslek Lisesi'ne Gemi Yönetimi ve Kaptanlığı öğretmeni olarak atandı. Halen bu görevi yürütmektedir.